CUMA
7 TEŞRİNİSANİ 1930
5 inci sene, No 1703
NUSHASI 5 KURUŞTUR

Milliyet

Başmuharriri: Siirt Mebusu M. H. TUT

BUGÜN

2 nci sahifede:
1—Tarihi tefrika:Sultan Hamit
2—Harici ve Son haberler
3 üncü sahifede:
1— Darülfünunda yeni bir münakaşa çıkacak
2—M. Klâyn dünkü ziyafette mühim bir nutuk söyledi
3— Kazanç vergisine ne şekilde itiraz olunacak
4 üncü sahifede:
1— Felek
2— Hikâye, Roman
3— Tiyatro hayatı
5 inci sahifede
1 — Sinema Âlemi

Istizah takriri kabul edildi..

Millî ve Beynelmilel vaziyetimiz

Son günlerde Ankarada vaki olan siyasî faaliyetler bütün Avrupanın nazarını Türkiyeye tevcih etmiştir. Vakıâ Türkiye coğrafî vaziyeti itibarile ötedenberi beynelmilel hayatta mühim bir mevki işgal etmekteydi ise de eski idarelerin kendilerine has ihmal ve atalet saikasile tabiatın bu imtiyazından istifade imkânını bulamamışlardır. Türk milleti o devirlerde beynelmilel hayatta ya bunu bizzat kendisi değil, diğerlerinin sevkü tazyikile takip ediyor ve haricin muhtelif nüfuzları arasında çabalayıp duruyordu. Millî gayesi olmayan ve dahilde millî bir siyaset takip edemiyen bir hükûmetin haricî siyasetinde de müspet bir faaliyet ve istikamet görülememesi tabiîdir.

Gazi Türkiyesile vaziyet, dahilî siyasette olduğu gibi haricî politikada da değişiyor. Zaten bir milletin dahilî ve haricî siyaseti nihayet millî gayelerin tahakkuku hususunda kullanılan vasıtalar küllünün iki cephesinden başka bir şey değildir.

Birinin digeri üzerindeki tesiri aşikârdır. Türk milleti kendi mukadderatına sahip olduğu günden itibaren haricî politikadaki yolunu da bizzat kendisi bulmuş ve başlangıçta hayli müşkül safhaları aştıktan sonra bugünkü parlak ve nüfuzlu mevkiine vâsıl olmuştur. Cümhuriyetin sekizinci yıl dönümü şenliklerine iştirak eden ve biri Balkanlarda ve Akdenizde, digeri Orta Avrupada mühim mevkiler işgal etmekte olan iki devletin başvekillerinin son ziyaretleri Türkiyenin az zaman içinde katetmiş olduğu yolun nekadar büyük ve parlak olduğunun başlıca alâmetlerinden birini teşkil eder.

Türkiyenin haricî nüfuz ve itibarının en birinci sebebi, hiç şüphesiz kendi kuvvetidir. Kuvvet mefhumu asrımızda hayli muğlâk bir şekil almıştır. Bu mefhumun tesbit ve tayininde maddî ve iktısadî amiller kadar manevî amillerin de tesiri vardır. İnkılâp Türkiyesinin gayelerindeki samimiyet ve cidiyeti ve bilhassa sulh politikasındaki sebat ve gayreti beynelmilel prestijinin en müessir amillerinden olmuştur. Cihan harbinin felâket ve ıstıraplarını henüz unutmıyan beşeriyet beynelmilel sulh ve dostluk müteşebbislerini er geç takdir etmekten ve onlara lâyık oldukları itibar ve payeyi vermekten hâli kalmamaktadır.

Beynelmilel vaziyetimizin parlaklığı millî vaziyetimizin resanet ve inkişafına delâlet eden kudretli bir miyardır. Bazılarımız belki de son günlerin ihtiraslı münakaşalarının tesiri altında bu hakikati unutmuş gibi olmuşlardır. Şu veya bu geçici sıkıntılar, yolunu tutmuş, benliğini bulmuş bir milletin hayatında ancak günün küçük meselelerini teşkil ederler. Bunlar milletin büyük terakki hamlelerine mâni olmazlar. Münevverlerimiz için vaziyeti biraz daha yüksekten ve soğuk kanlılıkla mütalea etmek ve ona göre halkı tenvir etmek icap eder. Bu milletin en pahalı satın aldığı bir şey, yaşamak hakkına olan itimadıdır. Bu, itimadın kıymetini ve eserlerini hariç tamamile takdir etmiştir. Bizler için de teferruata ait ihtilâflarımız ne derece şiddetli olursa olsun, daima göz önünde tutulacak cihet bu itimadın halk arasında herhangi bir surette zayıflamasına asla meydan vermemektir.

ZEKİ MES'UT

Haftalık İcmal

Ahmet Şükrü beyin haftalık yazısı ikinci sahifemizde

Muhalifler encümen intihabında bulunmadı

Ismet Pş. Fırkası namına muhalefetin istizah takririni kabul etti..

İsmet Pş. millet kürsüsünde

İstizah takririne 15 teşrinisanide dahiliye vekili cevap verecek..

Encümen reisliklerin de pek az tebeddülât oldu..

ANKARA, 6 (Telefonla) — Bugün Mecliste encümenler intihabı yapıldı. Muhalifler kendilerine rey verilmediğini bildiklerinden intihabat esnasında içtima salonuna dahil olmadılar. İntihabattan sonra muhalif fırka lideri Fethi B. in istizah takriri okundu. Bu münasebetle İsmet paşa kürsüye gelerek Halk fırkasına da bu yolda bir çok şikâyetler geldiğini ve bu meselenin efkârı umumiye muvacihesinde müzakere edilmesinde faide gördüğünü işaret ederek demiştir ki:

"Ancak bu meselenin alâkadar vekilin huzuru ile müzakeresi icap eder. Dahiliye Vekili Arkadaşımız İzmir felâketi karşısında hükûmetçe alınacak tetbirler ve yapılacak yardımları mahallinde tetkik etmek üzere İzmire gitmiş bulunmaktadır. Kendisinin avdetine intizara lüzum vardır. Bu itibarla sorulan meseleyi izah için 15 teşrinisanide Mecliste hazır bulunacağız. O zamanı için müzakeresini teklif ederim".

* * *

Başvekil Paşa Hazretlerinin bu teklifi kabul edilmiş ve karşı fırka da buna iştirak eylemiştir. Dahiliye vekilinin 15 Teşrinisanide istizaha cevap vermesi takarrür etti. Ve Meclis gelecek Perşembeye kadar tatil kararı verdi.

Encümenler içtimadan sonra reis, mazbata muharrirlerile kâtiplerini intihap etmek için kısa içtimalar akdettiler. Geçen senekilere nazaran encümen reis ve mazbata muharrirliklerinde esaslı tebeddülât yoktur.

Değişmiş olan, riyaset mazbata muharrirliği ve kâtipliklerî bildiriyorum:

İktisat encümeni riyasetine İzmir meb'usu Rahmi, kâtipliğe Ak Osman zade İzzet, Müdafaa encümeni riyasetine Recep (Kütahya), Bütçe encümeni reis vekâletine, Burdur meb'usu Salih Vahit, Tetkiki hesap encümeni riyasetine Van meb'usu Hakkı, Mazbata muharrirliğine Rifat (Ankara), Adliye encümeni kâtipliğine Sadık (Balıkesir), Maliye encümeni kâtipliğine Ziyaeddin (İstanbul), Teşkilâtı Esasiye encümeni riyasetine Mahmut Esat B. ler intihap olunmuşlardır.

Osmanlı borçları

Ankarada günün meselesi düyunu umumiye meselesidir

Düyunu umumiye mukavelesinin ana hatları mutlaka değişmelidir

Ankara, 6, (Telefonla) — Haricî borçlar meselesi, parlâmento kadrolarında günün ehemmiyetli işleri sırasında mevzuubahis olmaktadır.

Düyunu Umumiye hâmilleri, kupon mümessillerinin yakında Ankaraya geleceği hakkında burada hiçbir malûmat yoktur. Meclis koridorlarında tesadüf ettiğim salâhiyettar bir zatın bu meselelere dair beni tenvir etmesini rica ettim. Bana gülerek cevap verdi:

— Bir şey bilmiyorum. Fakat bu hususta size kimsenin bir şey söyliyemiyeceğini de tahmin ediyorum. Diğer taraftan Düyunu Umumiye mukavelesinin Meclis heyeti umumiyesinde müzakeresi sırasında mukavelenin şiddetle aleyhinde bulunan ve mukaveleye kırmızı rey veren Mazhar Müfit Bey (Denizli)bana dedi ki:

Mazhar Müfit Bey

1 — Borcumuzu tanımakta ve tanıdıktan sonra da derhal ödemeğe başlamakta gösterdiğimiz isticalin mânası neydi? Düyunu Umumiyeye iştirak ettirilmiş olan bazı devletlerden niçin bir para bile alamadılar?

2 — İmparatorluk borçlarını aynen ve tamamen kabul etmek için bizim o imparatorluğun zeyli bir hükûmet olmamız lâzımdır. Halbuki biz yepyeni bir hükûmet teşkil ettik.

3 — Taksitler o kadar ağırdır ki bugünkü bütçemizle bu taksitleri ödememize imkân olmadığı ve olamıyacağı iddiasın da bulunmuştuk.

Zaman bu iddiayı ispat etti. Mukavelenin ana hatlarını tadil etmek lâzımdır.

Türk Yunan

İtilâfı hakkında İngiltere izahat istedi

Romenler neden kuşkulanıyorlar imiş?

Atina, 6 — Atinadaki İngiliz Sefiri Lindzey Müsyü Venizelos ile Yunan hariciye nazırını ziyaret ederek Türk-Yunan itilâfının mahiyeti hakkında izahat istemiştir. İki Yunan rüclü siyasîsi, bu itilâfın şarkı karipte ve Balkanlarda devamlı bir sulhu temin için Türkiye Cümhuriyetile samimî bir muhadenete ve sulhperverane bir teşriki mesaiye matuf bulunduğunu İngiliz Sefirine beyan eylemişlerdir. İngiliz Sefiri Yunan hariciye nazırının izahatını dinledikten sonra, şarkı karipte sulh ve müsalemetin teminine matuf olan bu itilâfların İngilterenin memnuniyetini mucip olduğunu söylemiştir. Müsyü Venizelos, Avrupadaki Yunan sefirlerine, nezdine memur oldukları hükûmetlere ayni teminatı sulhperveraneyi vermeğe memur eylemiştir.

Bükreşten gelen malûmata göre Romanya mehafili, Türk-Yunan itilâfından değil, fakat Müsyü Venizelosun, Kont Bethlen ile beraber ayni zamanda Ankarayı ziyaret eylemesinden dolayı izharı endişe ediyorlar.

M. Benes Atinaya gidiyor

Atina, 6, (Ayo) — Hariciye Nezaretine gelen resmî malûmata göre Çekoslovakya Hariciye Nazırı Müsyü Benes, kânunuevvel bidayetinde Atinaya gelerek Müsyü Venizelosun ziyaretini iade edecektir.

Pangalos tevkif edildi

Atina, 6, (Ayo) — Pangalosun akim kalan darbai hükûmet teşebbüsü hakkında tahkikata devam edilmektedir. Dün akşam yeniden bazı tetkikat yapılmıştır. Jeneral Pangalosun tevkifi, müstantik tarafından tasdik edilmiştir. Pangalos Singiros hapishanesine nakledilmiştir.

Türkiye-Macaristan

Kont Bethlen'in bir saat süren izahatı

Budapeşt, 6, (A. A.) — Başvekil Kont Bethlen, parlâmento bulvarında Türkiye seyahati hatıralarından bahsederek bilhassa demiştir ki:

En büyük intibaım Türk memleketinin her hatvede müşahede edilen büyük inkişafıdır. Türkiye bu inkişaf sayesinde cihan siyasetinde şimdikinden daha çok mühim rol oynıyacaktır. Umumiyetle yeni devre, Türk sosyetesini asrî icaba göre tamamen değiştirmiştir. En basit adamlar dahi Macar Başvekilinin her şeyin fevkinde olan bir liyakat ve medeniyetle karşılamışlardır.

Başvekilin bu izahatı, bir saatten fazla sürmüştür.

Gayri mübadillere verilecek para

ANKARA, 6 (Telefonla)— Hariciye vekâleti hukuk müşavirliği Yunan hükûmeti tarafından verilen paranın gayri mübadillere tevzii lâzım geldiği esası üzerinden mütaleanamesini hazırlanmıştır.

Yarınki nushamızda..

Felek'ten "kapdanderya„ Abidin Daver Beye cevap..

Sehir meclisi.

Dün birinci içtimaını yaptı.

Dünkü içtimada riyaset divanı teşekkül etti ve daimî encümenle diger encümenler intihabı yapıldı..

Celse Belediye Reisi Muhiddin B. in bir nutku ile açıldı - Riyaset divanına ve encümenlere kimler intihap edildi?...

Şehir meclisi dün ilk içtimaını yaptı. Meclisi umumii vilâyet ile cemiyeti belediyeyi temsil eden bu meclis, arasına hanımların da girmesi itibarile yepyeni bir manzara arzediyordu. İçtima saatinden evvel aza birer birer gelmeğe başlamıştı. İçtimaa beş on dakika kala koridor dolmuştu. Biraz sonra azayı davet eden zil çalmağa başladı. Salona girenler birer birer yerlerini aldılar. Lâtife Bekir ve Safiye Hüseyin H. lar kürsüye karşı ikinci sırada yan yana oturdular. Refika Hulûsi Behçet H. Hacı Adil B. in, Rana Sani Yaver H. da İsmail Sıtkı B. in yanında oturmuşlardı. Nakiye H. da bir sıra başında yer aldı.

Muhiddin Beyin nutku

Belediye Reisi Muhiddin B.: "İstanbul umumî meclisinin muhterem azaları„ hitabile celseyi açtı. Nutkuna başlayarak:

— 1 eylûlde tatbikine başlanan yeni Belediye Kanunu mucibince yapılan intihap neticesinde teşekkül eden meclisimizi hürmetle selâmlarım.„ dedikten sonra meclise muvaffakıyetler temenni etti ve reis vekillerile dört kâtipten ibaret olan riyaset divanı intihabına geçildi.

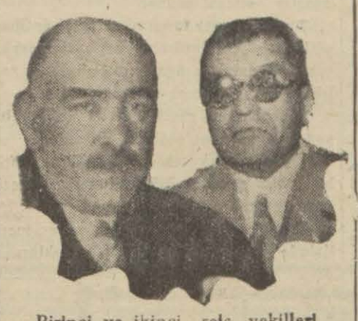

Birinci ve ikinci reis vekilleri
Necip ve S. Ferit Beyler

Riyaset Divanı

Muhiddin B. reylerin ön sırada oturan iki zat tarafından tasnif edilmesini teklif etti. Azadan Tevfik Amir ve Sadi B. (Beykoz) lerin reyleri tasnif etmesine karar verildi. Rey puslalarına birinci ve ikinci reis vekillerile divan kitabetine intihap edilecek dört zatın isimleri yazılacaktı. Divan intihabına iştirak eden aza adedi 58 di. Reyler toplandı. Tasnif edildiği zaman bazıların birinci ve ikinci reis vekilliği için, bazılarının da yalnız kâtipler için rey vermiş oldukları görüldü. Tasnif neticesinde Sadeddin Ferit B. in birinci, Necip B. in ikinci reis vekilliklerine ekseriyetle intihap edildikleri anlaşıldı. Birinci reis vekilliği için bir kısım rey de Hacı Adil B. e verilmişti. İkinci reis vekilliği için rey alanlar meyanında Salâh Cimcoz, Fartun zade Murat, Tevfik B. lerle Nakiye H. vardı. Divan kâtipliklerine de 52 reyle Sadi, 48 er reyle gazetemiz Tahrir Müdürü Ethem İzzet, Abdülkadir Ziya ve Ali Rıza B. ler intihap olundular.

Muhiddin B. neticeyi tebliğ ve divan heyetini tebrik etti. Bunu müteakıp encümeni daimî intihabına geçildi.

Daimî Encümen

Bu intihabata iştirak eden aza miktarı sonradan celseye iştirak edenler bulunduğu için 61 di. Rey puslasına daimî encümen için sekiz isim yazılmak icap ediyordu. Fakat tasnif esnasında daha noksan yazılmış puslalar zuhur ettiği gibi bir de boş rey puslası çıktı. Neticede daimî encümenin Nakiye H. la

(Devamı 6 ncı sahifede)

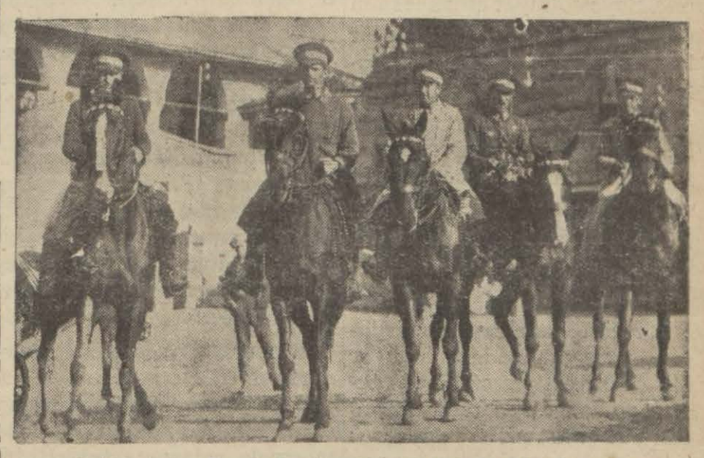

Zabitlerimiz 6 günde bitirdikleri yolun müntehasında..

11 Süvari zabitimiz dün Ankaradan geldiler

Zabitlerimiz Ankara - Istanbul arasındaki 500 kilometroyu 6 günde katettiler

Ankarada ordu hizmet atı şampiyonluğu müsabakasına iştirak eden Harbiye Binicilik Mektebinden 11 zabitimiz dün şehrimize avdet etmişlerdir. Müsabakalarda birinciliği Muhafız Alayından bir zabit kazanmış ve ikinciliği Binicilik Mektebi almıştır.

Mektep namına Ankara müsabaka koşularına iştirak eden zabitlerimiz İstanbula avdet ederken Başvekil Paşa tarafından tebrik edilmişler, ve İsmet Paşa İstanbula kadar olan mesafeyi atlarla katetmelerini teklif etmiştir. Zabitlerimiz bunu

(Devamı 6 ncı sahifede)

Zabitlerimiz Üsküdarda bir kahvede yol yorgunluğunu çıkarıyorlar

Sultan Hamit!

Tahsin Paşanın Hatıratı..

No: 85

(Tercüme ve iktibas hakkı mahfuzdur.)

Sultan Hamit saçlarını nasıl kestirirdi..

Sonra Hünkâr harem dairesine çekilir sakalını bizzat keserdi

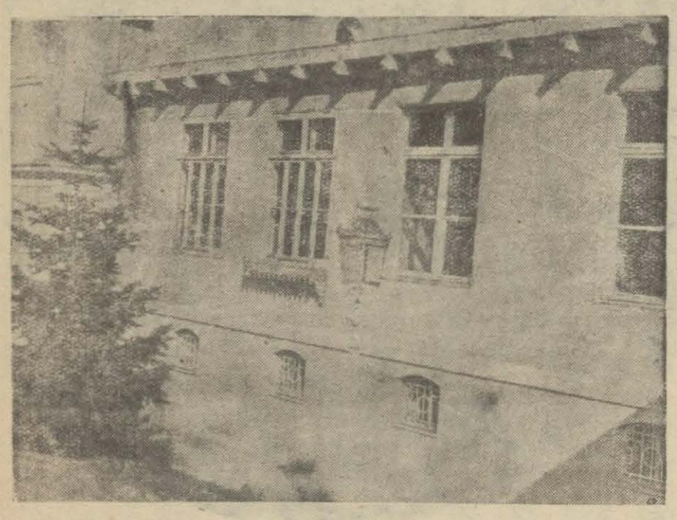

Yıldız sarayında sultanlara mahsus daire

Sultan Hamit muayyen zamanlarda saçını kestirir, fakat sakalına el sürdürmezdi.

Sultan Hamidin Mustafa Bey isminde bir berberbaşısı vardı. Saçları uzadığı zaman Mustafa Bey çağrılır, ondan evvel mabeyin erkânından biri de davet olunarak saç kesilirdi. Başkâtip bulunduğum müddetçe bu saç kesme merasiminde hep beni çağırırdı. Ya berberbaşı gelmeden yahut onunla beraber huzura girerdim. Hünkâr bir sandalyeye oturur, bana da bir iskemle gösterir. Berberbaşı saçını keserken Sultan Hamit bilâ fasıla konuşur, şen ve şuh görünür. Saç kesme merasimi bitip Mustafa Bey Hünkârın bizzat verdiği bahşişi aldıktan sonra ben de huzurdan çıkardım. O vakit Hünkâr harem dairesine çekilerek kendi sakalını kendisi keserdi. Sakalı berber Mustafa Beye emniyet etmemesinin sebebi bunda vukua gelecek bir hatanın simayı değiştirmesi endişesi idi.

Saç kesme merasiminde başka birinin hazır bulunmasına gelince Hünkâr berberbaşıdan emin olmakla beraber her ihtimale karşı bir ihtiyat tedbiri olmak üzere buna dikkat ederdi.

* * *

Bir gün İzzet Paşa ile birlikte huzuru şahanede bulunuyorduk. O sabah tercüme ve takdim olunan ajans telgraflarından biri şu havadisi veriyordu:

"Domanın teşekkülünden sonra bir sabah erkek kadın bir cemmigafir Rusya Çarının sarayı önüne gitmişler ve Çara maruzatları olduğunu söyliyerek içlerinden bir hey'etin kabulünü rica etmişlerdir. Saray muhafızları halkın bu suretle saray önünde toplanmasına ve hükümdar tarafından bir hey'etin kabulü talebinde bulunmasına mümanaat ederek kendilerine dağılmalarını söylemiştir. Halk bu ihtara riayet etmeyip dağılmadığından silâh istimalile üzerlerine ateş edilmiş ve birhayli kimseler mecruh ve maktul olmuştur.,,

Sultan Hamit bu telgrafı okuttuktan sonra bana hitaben: "İmperator nasıl bir adamdır?,, dedi. Mesele mühim idi. Rusya imperatorunu, tebaasının maruzatını dinlememek için bunları muhafızları marifetile kırdırıp geçirmeğe rıza gösterecek kadar müstebit ve cebbar bir hükümdar olarak tanıdığımı mı yoksa halkın bir hükümdar sarayı karşısında inat ve ısrarı küstahane bir hareket olduğunu mu söylemek o dakika için muvafık olacağı kestirilemezdi. Hatıra ilk gelen şey Sultan Hamit gibi müstebit ve müstakil bir hükümdarın huzurunda ayni tarzı idareye malik diger bir hükümdarı zemmetmemekti. Maamafih Sultan Hamidin benden malûmat istemesi de şayanı dikkatti. Rusya Çarının nasıl bir adam olduğunu elbette benden öğrenecek değildi.

Avrupanın diğer bütün hükümdarları gibi Rusya imperatorunu da bildiğine şüphe yoktu. Bu noktadan çarçabuk bir muhakeme yürüterek şimdi hayli cür'etkârane bulduğum şu cevabı verdim:

"İmperator veliahtliği zamanında devri âlem seyahati yaparken Japonyaya da uğramış, orada bir anarşist tarafından taarruzla kafasına şiddetli bir sopa darbesi yemiş, bu darbeden dimağı hayli müteessir olmuştur derler. Valdesinin imperator üzerinde büyük nüfuzu olduğu da malûmdur. Bir Rus olan mualliminin de imperator üzerinde tesiri söylenmektedir. Ancak bunlar rivayet kabilinden olup ne dereceye kadar muvafıkı hakikat olduklarını bilemem.,,

(Bitmedi)

HARICÎ HABERLER..

Amerikan intihabatının neticeleri

Mr. Hoover'in cümhuriyet fırkasına karşı çok yerlerde demokratların kazandığı anlaşılıyor

Içki yasağı

Aleyhindeki cereyan kuvvetleniyar

Amerikada ayın dördüncü salı günü meb'us intihabı yapıldı. Ayni zamanda âyan meclisi azasında üçte biri de tebdil edildi. Gelen telgraf haberlerinden Amerika intihabatının netayici hakkında malûmat çıkarılabiliyor. Amerika mümessiller - meb'usan - meclisinin 435 azası vardır. Âyan meclisin de 96.

Kat'i neticeye dair henüz son malûmat gelmemiştir. Fakat bildirilen rakamlar ifade ettiği netice şimdiye kadar ekseriyete malik olan Cümhuriyet fırkasının lehinde değildir.

Mümessiller meclisinde cümhuriyetçiler 269 azalığa maliktirler. Demokratlar ise 166 azalık muhafaza edebiliyorlardı. Âyan meclisinde ise cümhuriyetçiler ancak bir kaç fazla aza ile demokratlara karşı ekseriyeti muhafaza edebiliyorlardı.

Gelen telgraf haberlerinin haber verdiğine göre intihabatın alınabilen neticesi demokratların lehindedir. Hattâ bunlar kat'i neticenin temamile kendi lehlerinde çıkacağında emin görünüyorlarmış. Fakat dediğimiz gibi kat'i neticeyi bildiren rakamlar henüz belli değildir.

Demokrat ve Cümhuriyet fırkaları arasındaki mücadele ne üzerinde dönüyor-? İntihabat mücadelesinin en mühim noktasını içki yasağı meselesi teşkil ediyor. Yasağın aleyhindeki cereyan gittikçe kuvvet bulmaktadır. Fakat bugün intihabatın aldığı bu neticeye bakıp da içki bahsinin her şeyin fevkinde adde dildiğini söylemek doğru değildir.

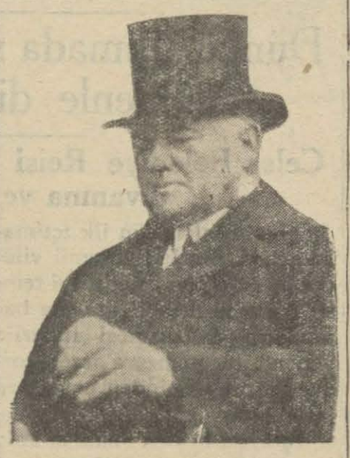

Mr. Hoover

İki fırka arasında esaslı ihtilâflar zaten yoktur. Onun için bugün demokratların intihabatı kazandıklarını duyarak bunu daha ziyade iki senedenberi Cümhuriyet riyaseti mevkiinde bulunan ve Cümhuriyet fırkasının muvaffakıyetile bu mekama gelen Mr. Hoover'in idaresi aleyhinde öbür fırkanın ileri sürdüğü iddiaların ehemmiyetle telâkki edilmesine affetmelidir. Amerikada da iktısadî mesail çetin bir manzara arzediyor. Mr. Hoover intihap edildiği iki senedenberi bu işleri halletmek için var kuvvetile çalışmaktadır. Fakat intihabat propagandaları yapılırken rakipler her şeyi kendi lehlerine ve iktidar mevkiindekilerin aleyhine tasvir ettikleri için Amerika intihabatının bu mücadele safhası da tabii görülmektedir.

Washington, 5 A. A. — Âyan âzalıklarının kısmen tecdidi için yapılan intihabatın neticesi şudur:

20 demokrat, 13 cümhuriyetçi intihap edilmiştir. İki intihabın neticesi meşkûktur. Hali hazırda âyan meclisinde 96 âzalıktan 46 ısı demokratlara aittir.

Mümessiller meclisinin tecdidi için yapılan intihabat neticesi şudur:

136 cümhuriyetçi, 193 demokrat intihap edilmiş olup, 106 intihabın neticesi meşkûktur.

Demokratlar şimdi mümessiller meclisinde ekseriyeti haiz bulunduklarına hemen hemen tamamile mutmain bulunmaktadırlar.

Harrison Avrupaya geliyor

Nevyork, 6 A. A. — Nevyork'taki federal Rezerv bankasının müdürü Avrupaya gitmek üzere vapura binmiştir. Müdür M. George Harrison, Fransız İngiliz bankalarının ve Rayhisbank müdürlerile mu şavere etmek niyetindedir. Rayhişbankın sabık müdürü M. Schacht'ın bu yakınlarda Amerikaya yaptığı gayriresmî seyahatten sonra Avrupa'da yapılacak bu müzakereler hususî bir ehemmiyeti haiz olacaktır. Müsteşar, Amerika seyahatinde Almanya'nın haricî ticaretini inkişaf ettirmek hususunda diğer memleketlerden yardım görmediği takdirde tamirat tediyatına nihayet vermesi lâzım geleceğini açıktan açığa söylemişti. Vashington resmî mahafili, M. George Harrison'un Avrupaya borçlara ait tediyatın geri bırakılmasına matuf ve muayyen bazı pilânları hâmil olarak gittiğine dair şayi olan haberleri şüphe ve tereddütle karşılamakta ve bu pilânların mahiyeti hakkında malûmatları olmadığını beyan etmektedir.

Filistin..

Konferans muvafık görülmeyor

LONDRA, 5 A. A. — İşsizlik hakkındaki dünkü takrir dolayısile verilen mütenakız reyler liberal fırkayı ciddî bir siyasî buhran müvacehesinde bulundurmaktadır. Sir John Simon tarafından 25 teşrinievvelde M. Lloyd George'e gönderilen ve bugün neşrolunan bir mektupta amele fırkası hükûmetinin siyaseti hakikî bir falso olarak tavsif edilmekte sanayi erbabı arasındaki ihtilâflara dair olan kanunun tadili niyetinde bulunulduğu beyan edilmekte ve kendisinin hükûmetin aleyhinde rey vereceği ilâve edilmektedir. Liberal rüesadan M. Hutchison Whit istifa etmiştir. Mumaileyhin, muhafazakârlara iltihak edeceği rivayet edilmektedir. Amele fırkası umumî intihabatın tevlit edebileceği ani bir buhrana karşı koymak üzere hususî bir kredi açmağa karar vermiştir.

Sir John Simon

LONDRA, 5 A.A. — Avam kamarasında hariciye müsteşarı hükûmetin Filistin hakkında bir yuvarlâk masa konferansı akdetmek meselesini bir çok kereler nazarı itibare almış olduğunu ve fakat ahval ve şeraitin böyle bir teklifi amelî sahaya nakletmeğe müsait bulunmadığını beyan etmiştir.

Gümrük teşkilâtı

Gümrük kaçakçılığına mâni olmak ve işleri daha çabuk halletmek için rüsumat idaresinin merkez teşkilâtı tevsi edilecektir. Bu meyanda İstanbulda da "davalar kalemi müdiriyeti" namile esaslı bir büro vücude getirilecektir.

Ecnebi matbuatı

M. Venizelos Ankarada

"Times,, gazetesi M. Vevizelosun Ankara seyahati hakkında yazdığı başmakalesinde diyor ki:

"Üç sene evvel bir siyasî kâhin M. Venizelosun Ankaraya giderek Türk hükûmetinin misafiri ve şarkta Türk Yunan dosluğunun rehberi olacağını keşfetmek için müstesna surette sağlam bir iman kanaata malik olması lâzım gelirdi. Yunan Başvekili bunu yaptı, hem de fazlasile. Gazi Mustafa Kemal Hz. ile samimî surette mulâkat etti. Lozanda eski İsmet Paşa ile nazikâne nutuklar teati etti. Gerek o ve gerek kendisine refakat eden hariciye nazırı M. Mihalakopulos Türkiye ile iki mühim itilâfname imzaladı.

"Times" bundan sonra Ankarada imzalanan Türk - Yunan dostluk bahrî muahede ile ticaret muahedesi hakkında izahat verdikten sonra M. Venizelosun 928 de Ankaraya çağırıldığını, Yunan Başvekilinin Türkiye ile dostluğu arttırmak arzusunu izhar ettiğini, harpten kalan meselelerin halli uzun uzadıya müzakerata sebep olduğunu, iki hükûmet arasında bir itilâfa vâsıl olmak için M. Mussolini'nin muzahereti iki hükûmetçe de yadedildiğini, Türkiyenin Atinadaki sefirinin Yunan istiklâlinin yıl dönümü merasimine iştirak ettiğini söyliyerek Türk - Yunan münasebatının şimdiye kadar takip ettiği safahatı hülâsa ettikten sonra diyor ki:

"İlk Şarki Roma imparatorluğu başlıca iki rakip arasında taksim edildi: Yunanlılar ki anane ve tevarüs itibarile hak iddia ediyorlardı. Türkler ki metalipleri fütuhat ve işgale müstenit bulunuyordu."

"Times" tarihin bu noktasına işaret ettikten sonra diyor ki:

"M. Venizelos 922 Anadolu hezimetinden ders aldı. Aklı başında bir Türk de Garbî Trakya'nın ve Yunan adalarının tekrar zaptını tahayyül etmez. Yunanistanın Şarkta ve Karadenizdeki bahrî menafii Türk Cümhuriyetinin menafii ile mutabık görünüyor."

"Times" Yunanlıların da İstanbul üzernde emelleri kalmadığını kaydettikten sonra diyor ki:

"Türkiye - Yunanistan arasında ihtilâfa sebep olacak bir mesele kaldı ise ekalliyetler meselesidir. Garbî Trakyada Türkler, İstanbulda ve bugünkü ehemmiyetsiz Bozca ve İmroz adalarında Rumlar vardır."

"Times" Garbî Trakyadaki Türklerin şikâyet için az sebepleri olduğunu söyledikten sonra her nedense İstanbul Rumlarının şikâyet için sebepler mevcut olduğunu ilâve ediyor.

İngiliz gazetesi bundan sonra Türk - Yunan münasebatının iyileşmesi sayesinde buna nihayet verileceği ümidini izharla gerek Gazi Hz. nin ve gerek İsmet Pş. nın bu itilâf ve müsamaha ruhu ile mütehassis olduklarını ilâve ederek M. Venizelos'un da Yunanistandaki Türk, Bulgara karşı iyi muamele etmek lüzumunu takdir ettiğini, M. Venizelos'un Türkiye ile olduğu gibi Bulgaristan ile de itilâf emelinde olduğunu söyledikten sonra diyor ki:

"Türk, Yunan ve Bulgar menafii bir çok noktada birleşiyor. Türkiye Yunanistan arasında anlaşma husulü için İsmet Pş. ile M. Venizelos tarafından sarfedilen mesainin muvaffakıyetle neticelenmesi mazide şedit surette mucadele etmiş olan fakat garbî Avrupa'nın tahmin ettiğinden daha iyi surette biribirlerini anlayan milletler arasında daha sıkı teşriki mesai ümitlerine cesaret vermektedir.,,

Türkiyedeki fırkalar

"Times" in şehrimizdeki muhabiri gazetesine yazdığı uzun bir mektupta memleketimizdeki iki fırkadan bahsetmektedir. Muhabir 927 intihabatının Halk fırkasının muvaffakıyetile neticelendiğini, İsmet Pş. nın muhalefet olmaksızın iki sene memleketi idare ettiğini ve iktisadî müşkilât çıktığını kaydettikten sonra yeni fırkanın teşkili fikri iyi olmuş ise de bunun neticesi cesaret verici olmadığını yazmaktadır. Muhabir İzmir hâdiselerini ve daha başka yerlerdeki vak'aları hatırlatarak gayrî mes'ul bir takım anasırın tahrikât yaptıklarını söylemektedir. Muhabir diyor ki:

"Türkiye fırkalardan ziyade şahsiyetlerle idare edilmeği tercih eden bir memlekettir. Bugün Cümhuriyette üç veya dört mütebariz adam vardır. Gazi Hz., İsmet Paşa, Fevzi Paşa ve Fethi B. Gazi hepsinin en kudretlisi olup Anadolu harbinde kazandığı nüfuz ve itibarı muhafaza etmektedir. İsmet Paşa çok beğenilen ve bazen çok husumet gösterilen bir adamdır. Fevzi Paşa ordunun tam itimadına mazhar bir askerdir. Fethi B. ise halk kütlelerince sevilen ve Türkiyeyi müşkilâttan çıkaracak adam diye telâkki edilmektedir."

Muhabir bu zevatın temamile cümhuriyetçi olduklarını ve memleket menafiini kalplerinde tuttuklarını ilâve ediyor.

İngiliz muhabiri bundan sonra son zamanlarda bazı gazetelerde vuku bulan neşriyattan da bahsettikten sonra son belediye intihabatından bahisle Serbest fırkanın çalışmasına rağmen neticede Halk fırkasının muvaffak olduğunu ilâve etmektedir. Muhabir diyor ki:

"Vergileri indirmek, matbuatın serbestisi, ve daha buna benzer şeyler muhalefet mevkiinde bir fırka tarafından söylenebilir; fakat bu fırka iktidar mevkiine çağırılırsa bu iddialar da büsbütün bir vaziyet arzeder.

Muhabir bundan sonra Fethi B. in ekalliyetlerle teşriki mesai taraftarı olduğunu kaydetmektedir. İngiliz muhabiri İsmet Paşanın kuvvetli bir fırka reisi olduğunu yazmakta ve mektubuna nihayet verirken şunu ilâve etmektedir:

"Türk siyasiyatının müstakbel inkişafı her halde Gazi ile İsmet Pş. nın şahsî münasebetlerine vasi surette tabi bulunmaktadır."

Son Haberler

Türk - Macar dostluğu

Macar gazeteleri hakkımızda çok hararetli neşriyat yapıyorlar

Peşte, 6, (A. A.) — Başvekil Kont Bethlenin dünkü beyanatını mevzuu bahseden gazeteler Türk-Macar dostluğunu hararetle alkışlamaktadırlar. Peşti Hirlap gazetesi Gazi Hazretlerinin Büyük Millet Meclisinde eski ve mücerrep Türk-Macar dostluğu hakkındaki beyanatına Macar milletinin bütün ruhile mukabele ettiğini yazmakta ve ilkbaharda İsmet Paşanın Peşteyi ziyaret edeceğine dair ecnebi gazetelerdeki neşriyat dolayısile de Türk milletinin büyük adamını Macar milletimalûl Macaristanın merkezinde bütün kalbile selâmlıyacaktır demektedir. Mezkûr gazete Kont Bethlenin Ankara seyahatini Macaristanın haricî siyasetinin inkişafı noktai nazarından en mühim bir merhale olarak tavsif etmektedir.

Alî heyetin kararları

Alâkadarların müracaatine karşı ne yapılacak?

ANKARA, 6 (Telefonla)— Âlî karar hey'eti tarafından geçen sene hükûmete bir rapor takdim edildiği malûmdur. Bu raporda adaletin temini maksadile şimdiye kadar gerek hey'eti mahsusa, gerekse Âlî karar hey'eti tarafından verilmiş olan kararların keen lemyekün addedilmesi lüzumu ileri sürülmüştü. Öğrendiğime göre burada Başvekâlet tarafından Adliye vekâletine havale edilmiş ve Mahmut Esat B. in vekâleti zamanında tetkik olunmuş ve yapılacak bir muamele olmadığına karar verilerek rapor dosyaya konmuştur.

Âlî karar hey'etinin vaktin ademi müsaadesine binaen haklarında leh ve aleyhte bir karar veremediği doksana yakın alâkadar, son zamanlarda hükûmete müracaat ederek adaletin tecellisini rica ve temenni etmektedirler. Bu müracaatlara lâzım gelen cevaplar verilmekte ve müracaatları nazarı dikkate alacak bir makamın artık mevcut olmadığı müstedilere bildirilmektedir.

Diğer taraftan M. Meclisine de istida ile müracaat edenler olmuştur. Bu istidalar, istida encümenine havale edilmiştir. Encümenin nasıl bir karar vereceği henüz malûm değildir.

Fakat meclis mahafilindeki kanaate göre haklarında bir karar verilememiş olan kimseler için karar ittihaz etmek üzere Âlî karar hey'etinin kısa bir müddet için faaliyete geçmesi maksadile bir kanun tanzimi elzem görülmektedir.

Hey'etler tarafından verilmiş bilûmum kararların keen lem yekûn addedilmesi sıkkına gelince bu cihet ekseriyet fırkasının ve parlâmentonun kararına mütevakkıftır.

Heyetimiz Sofyadan geçti

Sofya, 6, (A. A.) — Türkiye Hariciye Vekili Tevfik Rüştü Beyefendi refakatindeki zevat ile Cenevreye gitmek üzere Sofyadan geçmiş ve istasiyonda Bulgar Hariciye Nazırı M. Burof ve Türkiye Maslahatgüzarı Celâl Bey ve sefaret erkânı ile Teşrifat Müdürü M. Pulyef tarafından selâmlanmıştır. İki vekil samimane mülâkatta bulunmuşlardır.

Hakimiyeti milliye refikimiz

ANKARA, 6 (Telefonla) — Hakimiyeti Milliye refikimiz önümüzdeki Pazartesi gününden itibaren akşamları intişara karar vermiştir.

Sıhhiye vekilinin avdeti

ANKARA, 6 (Telefonla)— Sıhhiye vekili cumartesi akşamı İzmirden avdet edecektir.

Politika — Haftalık Siyasî Icmal — ***

Türk — Yunan itilâfının Ankarada imzalanması Garbî Avrupada ve bilhassa Fransada garip telâkkilere meydan verdi. Her siyasî hareket arkasında gizli maksatlar arıyan bu mehafil, Türk — Yunan itilâfının mânasını bir türlü anlıyamıyorlar. Paris gazeteleri soruyorlar: İtilâfı anladık. Fakat bunun istihdaf ettiği gaye nedir? Mevcut muahedeler tâdil edilecek mi edilmiyecek mi? Yunanistan Avrupada vaziyetinden memnun devletler arasında bulunduğundan tâdil edilmesine taraftar değildir. Diğer taraftan vaziyetten en çok müşteki olan Macaristan da bu itilâfa müncer olan müzakereler esnasında Ankarada temsil edildi. O halde bunun mânası nedir?

İşte Temps'da dahil olduğu halde Fransız gazeteleri bu sualleri soruyorlar. Kuşun aklı darda, derler. Fransızlar da nerede bir itilâf akdedilirse edilsin derhal mevcut muahedeleri hatırlarlar. Başka bir mevzu etrafında siyasî bir itilâf akdedileceğine ihtimal vermezler.

Hakikat şudur ki, Ankarada imzalanan itilâfnamenin metninin ihtiva ediyorsa, istihdaf ettiği siyasî gaye de ondan ibarettir. Bundan başka bir gizli maksat aramak beyhudedir. Esasen Türk — Yunan itilâfının ehemmiyeti, Atinada, Ankarada şurada burada imzalanan mukavelelerden ziyade maziyi tasfiye etmesinde ve istikbal için de yeni bir çığır açmasındadır.

Yakın şarkta Türk-Yunan davası, Garbî Avrupada Fransız - Alman davası kadar eskidir. İstanbulun fethine takaddüm eden zamanlarda başlar. On dokuzuncu asrın ilk rub'una kadar devam eder. Sonra 1830 senesinde Yunan istiklâlile diğer bir safhaya girer. Bir asır da bu yeni şeklinde devam eder. İzmirin işgali ve Anadoluya Yunan akını ile en hararetli bir safhasını geçirir ve nihayet Ankara itilâfile bütün bu dava halledilir.

Ankarada İsmet Pş.nın ve Venizelosun yaptıkları Toiry'de Briand ile Stresemann'ın yapmak istediklerinden farklı değildir. Bu, bizce ehemmiyetlidir. Yunanlıların da bunun ehemmiyetini takdir ettiklerini görüyoruz. Fransızlar ve diger Garbî ve Vasatî Avrupa devletleri bunun da arkasına giderek daha ehemmiyetli gayeler ve gili maksatlar ararlarsa beyhude yorulacaklardır.

* * *

Cenevredeki İhzarî tahdidi teslihat konferansı, hiç te müsait bir hava içinde açılmıyor. Esasen tahdidi teslihat diyince derhal Fransa hatıra geliyor. Çünkü şimdi Avrupada teslihatın en büyük mürevvici Fransa ile etrafındaki peyklerdir. İngiltere ve Amerikanın berrî kuvvetleri mühim bir yekûn teşkil etmiyor. Bahrî kuvvetlerini Londra mukavelesile tahdit etmişlerdir. Almanya esasen silâhlarından tecrit edilmiştir. İtalya Fransa ile müsavattan başka bir gaye peşinde olmadığını ilân ediyor. Bahrî tahdidi teslihat meselesinde mikdarın tayinini Fransaya terketmiştir. Rusya, yalnız tahdide değil, silâhların ilgasına taraftardır. Bu şerait altında tahdidi teslihata engel yalnız Fransa ile müttefikleri kalıyor demektir. Bilhassa Alman intihabatından sonra Fransada bu teslihat meselesi büsbütün yeni bir safhaya girmiştir. Evvelleri Fransada silâhlanmanın taraftarları Poincare, Tardieu ve sağ cenah fırkaları idi. Şimdi radikal sosyalistler, teslihat meselesinde sağ cenah fırkalarile âdeta rekabete girmişlerdir. Son radikal sosyalist kongresinde teslihat hakkında, irtica fırkalarını bile hayrete düşürecek kararlar vermişlerdir. Bunun da sebebi, dahilî politikadır. Rarikal sosyalistler, muhalefetten usanmışlar ve hükûmete geçmek istiyorlar. Biliyorlar ki tahdidi teslihat hakkında Poincarenin irtica siyasetini takip etmedikçe iktidar mevkiine geçemezler. Bunun için prensiplerinin bu kısmını feda etmeğe razı olmuşlardır.

Binaenaleyh Fransada, radikal sosyalistler ile Poincare ve Tardieu taraftarları silâhlanma yarışına çıkmışlarken, Cenevrede ihzarî de olsa, tahdidi teslihat konferansının akdi garip görünüyor. Maamafih bu defaki içtimada ruznameyi tanzimden başka bir netice beklenmediğinden sukutu hayal de beklenemez.

* * *

Diğer taraftan hafta arası geçen Nisanda imzalanan tahdidi teslihat mukavelesi Londrada taati edilerek evrak mahzenine konmuştur. Mukavele malûmdur ki yalnız İngiltere, Amerika ve Japonya arasında imzalanmıştır. İtalya ile Fransa, müsavat meselesi yüzünden çıkan ihtilâf dolayısile muahedeyi imzalamamışlardır. Bahrî müsavat meselesi o günden bugüne kadar da halledilememiştir. Cenevrede son yapılan teşebbüs te akîm kalınca, bu gayeyi istihdaf eden müzakerelere devam edilmekten sarfı nazar edilmiştir.

Şimdi mukavelenin tasdiki üzerine Fransız — İtalyan ihtilâfı yine günün meselesi olmuştur. Filhakika bu iki devlet arasındaki ihtilâf, muahedeyi imza eden üç büyük devleti de alâkadar etmektedir. Çünkü İtalya ve Fransa hiç bir kayıt ile mukayyet olmıyarak gemi inşasında da devam ederlerse Londra konferansında takarrür eden esasların altüst olması tehlikesi var-

Darülfünunda yeni bir münakasa çıkacak

Mahkemelerde

Maslak Faciası

Otomobil faciası nasıl oldu..

E. Muhsin ve Emin Beliğ B. lerin şahadetleri

Kaçakçılar filmi çevrilirken rol icabı san'atkârlardan Talât B.in kullandığı otomobilin Maslak yolunda devrilmesi ve Arşak Ef. nin ölümü, Sait Beyin ağır surette yaralanmasile neticelenen faciyaya ait muhakemeye dün de Ağırcezada devam edildi. Darülbedayi rejisörü Ertuğrul Muhsin Beyin şahit sıfatile ifadesine müracaaat edildi. E. Muhsin B. şunları söyledi:

— Filim çekiyorduk. Zincirlikuyudaki dönemeçte filim bitecekti. Otomobil bu dönemeci dönerken baktım arkadan bir başka otomobil gelip yetişti. İşte o zaman, öndeki otomobilin yavaş yavaş devrildiğinin farkına vardım. Otomobil hendeğe yuvarlanınca derhal koştuk. Yaralıları otomobilden çıkardık. Otomobili kullanan Talât B. idi. Maamafih arabanın sür'atı pek fazla olmadığını zannediyorum. Hareket sahası ile kazanın vukubulduğu mesafe 100 metreden fazla değildi.

Ogün oradan birkaç defa geçmiş, filim almıştık. Kazanın sebebini tayin edemem.

Bunun üzerine maznun Talât Beyin vekili tarafından irae edilen bir yol haritası üzerinde kazaya sebebiyet veren otomobilin geçtiği yol üzerinde bazı münakaşalar oldu ve mahkeme reisi Nusret B. kaza etrafında maznun vekilinin verdiği izahat üzerine bazı istizahlarda bulundu.

Bundan sonra aktör Emin Beliğ Bey, dinlendi. Emin Beliğ B. ifadesinde ezcümle dedi ki:

— Biz arkadaki otomobilde idik. Öndeki otomobili Talât B. idare ediyordu. Karakolu geçince yol bir köşe yapar. İşte biz bu köşeyi dönerken, öndeki otomobil, birden bire sola döndü ve sallanır gibi oldu ve akabinde yere yuvarlandı. Otomobille sabahleyin filim almağa giderken şoför, Talât Beye otomobili emniyet etmek istemedi. Fakat İpekçi alleşinden Cemil B. "me'muliyetin kendisine ait" olduğunu söylemesi üzerine artık ısrar etmedi.

Maznun vekili bunun üzerine evvelce yapılan keşfin noksan olduğunu kazaya yolun gayri temiz yapılması sebebiyet verdiğini söyliyerek yeniden keşif yapılmasını talep etti. Mahkeme neticede icabını düşünerek Talât Beyin Şehremanetinde ne kadar müddet şoförlük ettiğinin ve ne için ayrıldığının sorulması, mahallinde tekrar keşif yapılması ve bu keşifte Talât ve E. Muhsin Beylerin de bulundurulması, mahkeme azasından Asım Beyin naip tayini ve diğer bazı hususların istilâmı kararile muhakeme 11 Kânunuevvel perşembe gününe kaldı.

M. Klein

Dünkü ziyafette bir nutuk söyledi

Amerika ticaret müsteşarı Ankaraya gidiyor

Amerika Ticaret Müsteşarı Mr. Klein şerefine dün Amerika Ticaret Odası tarafından bir öğle yemeği verilmiştir. Amerika Ticaret odası azasile birçok davetlilerin hazır bulunduğu bu ziyafette Mr. Kleini Ticaret Odası Reisi Dr. Heck takdim etmiş ve Müsteşar cihan buhranı hakkında bir nutuk irat etmiştir. Mr. Klein, ezcümle demiştir ki:

—"Bugünkü buhranlı vaziyete anî ve kolay bir çare aramak beyhudedir. Çünkü buhran yalnız bir memlekete şamil olmadığı gibi, sanayi veya ziraat şubelerinden birine de ait değildir. Her memlekete ve her memleketin her şubesine şamildir. Fakat bize medarı teselli olacak bir tarafı vardır: Bugün her memleketin iktısadî vaziyeti hakkındaki malûmatımız, herzamankinden çok fazladır. İstatistikler bize yürüdüğümüz yolu göstermektedir.

Mr. Klein bundan sonra buhranın nekadar devam edeceğine nakli kelâm etti. Dedi ki:

— Bu hususta kehanette bulunmak doğru değildir. Fakat Amerikada son elli sene zarfında yani 1880 senesinden beri on beş buhran vuku bulmuştur. Bu buhranlarda ticarette görülen inhitat vasatî olarak yüzde on beştir. Yalnız 1921 senesinde yüzde yirmi beşe kadar çıktı. Bu buhranların devamı vasatî olarak on üç aydır. Bu hesaba göre, şimdiki buhran gelecek ayda artık hızını almalı ve tevakkuf etmeli. Biz yeni seneye daha iyi ticaret şeraiti ile girmeliyiz.

En mühim mesele istihsal ile istihlâkin muvazenesidir. İstihsal hesapsız yapılıyor ve buhranı fazla istihsal vücuda getiriyor. Son zamanlarda dünyanın nafakası yüzde on nisbetinde arttığı halde istihsal fazlalığı yüzde yirmi beşi geçmiştir. Avrupanın fazla istihsali yüzde otuz biri bulmuştur. Bugünkü şerait içinde her şey yapılabilir. Fakat marifet yapmaktan ziyade satmaktadır. Fazla istihsal tehlikelidir. Çünkü istok olarak bu kadar malı tedarik etmenin manası yoktur. İnsanların zevkleri değişir. Moda değişir. Bir kimyagerin sakin sakin çalışması neticesi icat ettiği bir usul bütün sanayide hercü merç hâsıl edebilir. Müstahsiller ihtiyatlı hareket etmeli ve her ihtimali nazarı itibara almalıdırlar.,,

Mr. Klein dün şehrin muhtelif yerlerini, müzeleri, camileri gezmiştir.

Mumaileyh bu akşamki ekspresle Ankaraya gidecektir.

Bitaraflar

Yazdığımız gibi kararları aleyhtedir

23 temmuzdan sonra kiralar tahsil edilmiyecek

Dünkü nüshamızda Muhtelit mübadele komisyonu bitaraf azasının hakemliklerine havale edilen ve iade edilen Yunan emlâkinin bedelâtı icaresine müteallik bulunan mesele hakkında kararlarını verdiklerini haber vermiştik.

10 haziran 1930 tarihinde Ankarada aktedilen mübadele itilâfnamesi mucibince Yunanistanda Yunan hükûmetinin zilyet bulunduğu Türk emlâki Yunanlılara intikal etmiş, fakat Türk hükûmetinin vazıyet ettiği İstanbuldaki Yunan emlâkinin iadesine karar verilmişti.

Hükûmet mukavele mücibince bu emlâki 14 ağustos 1930 tarihinde Yunanlılara iade etmiş, fakat 10 Haziran 1930 tarihindeki mukavelenin meriyet tarihi olan 23 temmuz 1930 tarihine kadar tahsil ve cibayet edilemiyerek bakayada kalan icar bedellerini cibayete kalkıldığı zaman Yunanlılar itiraz etmişlerdi.

Türk hey'eti murahhasası ise bakayada kalan bedelâtı icarenin gayri mübadiller tarafından tahsili icap ettiği noktasında ısrar etmiş, neticede iş hâkeme havale olunmuştu.

Evvelki gün bitarafların verdiği karar maalesef Türk hey'eti murahhasasının noktai nazarına muhaliftir. Bitaraflar 23 temmuz 1930 tarihindan itibaren tahsilât yapılamıyacağına, bakayanın cihayet edilemiyeceğine karar vermişlerdir. Karar aynen şudur.

Muhtelit Komisyonun bitaraf azası, Ankarada 10 Haziran 1930 tarihinde imza edilen İtilâfnamenin 32 nci maddesinin kendilerine teffiz ettiği salâhiyete tevfikan zirdeki kararı ittihaz etmişlerdir:

Mevzuubahs icar bedellerinin cibayet ve tahsili Ankara İtilâfnamesinin Atinada musadak nüshaların teati edilmesi ile mevkii meriyete vazolunduğu güne müsadif bulunan 23 Temmuz 1930 tarihinde tatili lâzımgelmiş bulunduğuna karar verilmiştir.

Bitarafların bu kararı dün telefonla Ankarada bulunan Tevfik Kâmil Beye bildirilmiştir.

Tevfik Kâmil Bey cumartesi günü Ankaradan şehrimize gelecektir.

Dün komisyonda üçüncü ve dördüncü bürolar içtima ederek eşhas muamelâtının tetkiki ile meşgul olmuşlardır.

Nufus kanunları

Ankara, 6 (Telefonla) — Dahiliye Vekâleti nüfus işleri için pek esaslı teşebbüsatta bulunmuştur. Üç mühim kanun ihzarına çalışılmaktadır. Bunlar Nufuz, Tescil ve Hali şahsî kanunlarıdır.

Ekonomi

Buğday

Dahilden 26,915ton buğday geldi

Harice 389 tonu ihraç edildi

Ticaret ve zahire borsasınca dün neşredilen bir istatistiğe nazaran geçen ay zarfında şehrimize sırf yerli olmak üzere 26915 ton buğday gelmiştir.

Bundan 1756 tonu dahile sevkedilmiş ve 389 tonu da ecnebî memleketlere ihraç edilmiştir.

Geçen ayın vasatî buğday fiati 8,5 kuruştur.

Elyevm şehrimizde 22,250 ton buğday stoku vardır.

Arpa fiati düşüyor

Son günlerde arpa fiatleri gene fazlaca tenezzül etmeğe başlamıştır. Bir kaç gündür arpa fiatleri borsada 5,5 kuruştur.

Buna sebep dünya piyasasının çok düşük olmasıdır.

Kambiyo fiatleri

Dün borsada İngiliz lirası 1030 kuruşta açılmış ve bir aralık 1030 kuruş on paraya kadar yükseldikten sonra gene 1030 kuruşta kapanmıştır.

Liret 9,01, Altın 917 kuruştan muamele görmüştür.

Gaz depoları!

Böyle bir şeyin aslı astarı yok..

Dahiliye Vekâletinden verilen bir emirle azledilen üç belediye müfettişinin azli etrafında bir iki gündür neşriyatta bulunan Yarın gazetesi bu azil keyfiyetinin Karaeftim isminde birine ait bir gaz deposu meselesile alâkadar olduğunu göstermekte ve daha ileriye vararak bu işe Müfettişi Umumî Tevfik Beyi de karıştırmaktadır. Gûya Tevfik Bey Karaeftimin Bakırköyündeki evinde oturuyor ve aradaki münasebetle buradan başlıyormuş. Halbuki, dünkü nüshamızda tekzip ettiğimiz gibi bunun aslı yoktur. Aslı olmadığı belediye mehafilinde yaptığımız tahkikat ile de teeyyüt etmektedir. Bilhassa Tevfik Bey uzun senelerdenberi istikamet ve dürüstisi ile tanınmış bir zattır. Dün kendisine müracaat eden bir muharririmize Tevfik Bey şu izahatı vermiştir:

— Belediye müfettişliği bürosundan Eftim Efendi hakkında bugüne kadar hiçbir şey geçmemiştir. Tamamile yalandır. Ev meselesine gelince: ben geçen seneye kadar Cağaloğlunda oturuyordum. Fakat sonra gerek havası ve gerek şeraiti sairesi daha işime elvirdiği için kira ile bir ev tutarak Bakırköyüne naklettim.,,

Çıkmazlar tevsi edilecek

Methalleri altı metrodan az olan çıkmaz sokak ağızlarının altı metroya iblâğına karar verilmiştir. Bu kabîl sokaklar tesbit edilerek bir listesi tanzim olunmuştur.

Bunlardan bazıları az bir masrafla matlûp şekle girebilecek vaziyette iselerde bazılarının tevsii için ufak tefek istimlâke ihtiyaç vardır. İstimlâk ihtiyacında bulunan sokaklar için şehir meclisinden lüzumu kadar tahsisat alınacak, yakında işe başlanacaktır.

Bozkurt

Bir İngiliz cemiyeti efsaneyi sordu

Köprülü zade Fuat B.in verdiği izahat

İngiliz cemiyetlerinden biri, Türkocağına müracaat ederek, "Bozkurt" remzi hakkında, kendilerine en doğru malûmatın verilmesini rica etmiştir. Türkocağı bu suale, bu hususta en çok salâhiyet sahibi olan ilim adamımızın cevap vermesini kararlaştırmıştır.

Dün bu mesele etrafında, Köprülü zade Fuat B. le görüştük. Fuat B., "Bozkurt" remzi hakkında şunları söylemektedir:

"— Tukyular iptida Garp denizinin "Si - hai" veya Hazer denizinin garp kenarlarında oturuyorlardı. Komşu bir kavım, bunları kâmilen mahvetti Ve yiyecek getirdi. Hayatını kurtonu öldürmeğe cesaret edemiyerek ellerini ayaklarını kesip büyük bir bataklığa bıraktılar. Burada bir dişi kurt ona baktı, yiyecek getirdi. Hayatını kurtardı. Bu esnada kurt ondan gebe kaldı. Komşu havmin hükümdarı, bunu gidip öldürmek için asker tayin etti.

Asker gittiği zaman kurdu delikanlının yanında gördü. Kurt, delikanlıyı oradan alarak Şark tarafına geçirdi. Ve bir dağın üzerine indi. Dağın eteğindeki mağarada kurt on evlât doğurdu. Bunlardan en zekisi Asna namını alarak hükûmdar oldu. Ve neslini unutmadığını göstermek için çadırının kapısı önüne üzerinde bir kurt kafası bulunan bir bayrak dikti....

Bozkurt efsanesinin biri budur.

İptidai devirlerdeki Türkler de Bozkurt bir tütem mahiyetinde imiş.

Daha sonraları kurda kudsî bir mahiyet atfetmişler. Bozkurt ananesi, halk içerisinde yaşamıştır, elân da yaşamaktadır.

Geçenlerde, Anadolu da yapılan bir tetkik seyahatinde, Barak kabilesinden bir Türk demiş ki:

"— Biz kurt başına tapan milletin evlâdıyız....

Uugurca oğuznamede, Bozkurtun, Oğuz hana rehber olduğu yazılıdır.

Bozkurdun rehberliği dikkatle mütalea edilecek olursa bunun eski "Hiyung" lara ait olduğu ve Oğuz hanın Türk azamet ve vahdeti siyasiyesini ilk defa tesis eden Hiyung - Nu" hükümdarı "Mete" nin muhayyilei ammedeki destanı şeklinden başka bir şey olmadığı anlaşılır.

Tuba Türklerinin "Kam" dualarında Bozkurda şöyle hitap edilmektedir:

Yukarı tanrıdan memurum! Yedi gün muttasıl yemek yemez (Hayvan) mı. Yedi gün muttasıl yer (Hayvan) ım Tanrımın merhametli (bende)si Bozkurdum efendim!

Darülfünun

Maaş meselesi münakaşaları

Divan pazartesi günü içtima edecektir

Edebiyat ve İlâhiyat Fakültelerinin' Darülfünün divanındaki mümessilleri yeni bütçe meselesi hakkındaki noktai nazarlarını müdafaaya hazırlanmışlardır.

Bu iki Fakültenin reisi olan Köprülüzade Fuat Bey dün daimî müderrisler maaşları hakkında, hariçte iş gören müderrislere nisbetle üç misli fazla alınması lâzım geldiğini ileri sürmüştür. Fuat Bey şimdiki vaziyetin daimî müderrisler aleyhinde olduğunu iddia ederek demiştir ki:

— Bazı serbest müderrislerin maaşları daimîlerden fazladır. Daimîler lehine mevcut olduğu söylenen yüzde elli fark kalmamıştır. Bu doğru değildir.,,

Edebiyaçıların divan mümessillerinden Şerif Bey de serbest ve daimî müderrisler arasında mevcut eski maaş farkının manasız olduğunu, (25) liradan ibaret bulunduğunu bilkabul bu haksız vaziyetin devam edemiyeceğini, baremden yalnız daimî müderrislerin istifade etmeleri lâzım geldiğini söylemiştir.

Serbest Fırka İstanbul ocağı reisliğinden çekilmesi üzerine bütün vaktini darülfünunda edebiyat ve ilâhiyatçıların tezlerini müdafaaya hasretmesi beklenen Terbiye Müderrisi İsmail Hakkı B. i ilâhiyat fakültesi riyasetine getirmek için kuvvetli bir cereyan vardır.

Edebiyat ve ilâhiyat fakülteleri, darülfünunun ecnebi müderrisler celbi suretile takviyesine, maamafih mevcut müderrislerin hakkı mükteseplerine dokunulmamasına şiddetle taraftardırlar.

Darülfünunda noktai nazarları ifrat addolunan edebiyatçılar diyorlar ki:

— Darülfünun kapılarını Avrupa medeniyetine açan ve onu memlekete yayan bir müessesedir.

Avrupa medeniyetile teşriki mesaiden müstağni kalamayız ve buna çok ihtiyacımız vardır. İhtiyaç nisbetinde ecnebi müderris getirtmeliyiz. Maamafih bunları getirmek kâfi değildir. Onların yanlarında çalışacak genç Türk muallimler bulundurmalıdır ki memleket istifade etsin.,,

Halbuki diğer fakülteler buna muarızdırlar.

Bu fakültelerin müderrisleri yalnız lâboratuvarlara mütehassıs olarak getirilecek ecnebi zevattan esaslı istifade temin edilebileceği kanaatindedirler.

Pazartesi günü toplanacak olan Darülfünun Divanı yeni bütçe için icap eden umumî esasları tespit edecek ve sonra fakültelerin mütaleaları alınarak kat'î şekli yapılacak ve vekâlete gönderilecektir.

Hukukçular, edebiyatçıların noktai nazarlarını şayanı kabul görmedikleri için divanda şiddetli münakaşalar olacağı anlaşılmaktadır.

Vilâyette

Kazanç

Vergisine ne şekilde itiraz olunacak..

İtirazlar tahakkuk memurlarına verilmelidir

Kazanç vergisine her mükellefin bir ay içinde itiraz hakkı vardır. Bu itiraz mal memurlarınca, İstanbulda Maliye şubelerinde kazanç memurlarına yapılmak lâzımgelir.

Bir mükellef itirazını tahakkuk memuruna yapmaz da Defterdarlığa verir ve muamele uzayarak müddet geçer ise itirazı kabul edilmiyecektir.

Bu husus alâkadarlara bildirilmiştir.

Tahrir komisyonları

Tahrir komisyonları azası henüz gelmediği için aym on beşinde işe başlanması şüphelidir.

Bundan başka yeni nümerotaj yapıldığı için Defterdarlıkça ihzar olunan defterler üzerinde de tahkikat yapılmaktadır.

S. Fırka

Umuru hukukiye bir maddeye itiraz etti

Mebusların serbestîi kelâmı takyit edilemez

Serbest Cümhuriyet fırkası nizamnamesini bastırarak tasdik için vilâyete vermiş ve umuru hukukiyeye havale edilmiştir.

İstihbaratımıza göre Umuru hukukiye müdiriyeti nizamnamenin bir maddesine itiraz etmiştir.

Bu muahedenin meali şudur: Fırkaya dahil meb'uslar, fırka prensibi haricinde söz söylememeğe mecburdurlar.

Umuru hukukiyenin mütaleasına göre meb'usların hakkı kelâmını takyit edecek bir mecburiyet kaydı olamaz.

Ancak bu madde meselâ şu şekilde olabilir: Fırka prensibi haricinde söz söyliyen meb'uslar fırkayı terke mecburdurlar."

Şehirdeki radyolar tespit edildi

Şehrin muhtelif semtlerinde kaçak radyo tesisatı bulundu ğu ve bunların failleri hakkında takibat yapılacağı yazılmıştı. Vilâyetten verilen bir emir üzerine polis merkezleri kendi mın takalarındaki radyoları ve sahiplerinin adreslerini tesbit etmiş ve birer liste halinde polis müdiriyetine göndermiştir.

Radyo şirketi bu listelerde tetkikat yapacak ve kaçak radyo kullananları mahkemeye verecektir .

Geceki yangın

Dün gece Yenikapıda bir tütün deposunda yangın çıkmışsa da itfaiyenin gayretile sirayetine meydan verilmeden söndürülmüştür.

---

dır. Bunun için Londra tahdidi teslihat mukavelesinin devamı namına İtalya ile Fransa arasında da bir itilâf temin edilmesi zarurîdir. İngilizler bu itilâfı temine çalışmışlar muvaffak olamamışlardır. Şimdi bir rivaye te göre, Amerikalılar tavassut etmişlerdir. Gibson'un bu tavassutu yapmağa memur edildiği bildiriliyor. Fakat Amerikalıların da buna muvaffak olacakları şüphelidir. Çünkü Fransız gazeteleri, İtalyayı müsavat prensipinden vazgeçmeğe imaden bahsediyorlar. İtalyanın böyle bir vaziyeti kabule imale edilemiyeceği ötedenberi ilân edildiği gibi, Mussolinin son nutkundan da anlaşılmaktadır.

Faşizmin 9 uncu yıldönümü münasebetile irat ettiği bu nutukta İtalyan Başvekili bermudat ateş püskürmekte ve Fransaya tariz etmektedir. Bir taraftan dişlerine tırnaklarına kadar silâhlanan devletlerin, diğer taraftan tahdidi teslihattan bahsetmelerini Mussolini pek garip bulduğunu kendisine mahsus kuvvetli lisan ile ifade etmiştir.

* * *

Mussolinin epeyce dedikoduyu mucip olan bu sonuncu nutkunun diger ehemmiyetli iki noktası da şudur: Evvelâ Mussolini muahedelerin tadilini apaşikâr talep etmektedir. Filhakika Mussolinin ve İtalyanın bu nokta üzerindeki kanaatleri ötedenberi malûmdur. Fakat şimdiye kadar bu kanaat bu derece kuvvet ve sarahatle ifade edilmemişti. Mussolini muahedelerin tadili lâzım geldiğini Cemiyeti Akvam misakının bir maddesine —Galiba 19 uncu madde—bile istinat ettirmektedir.

İkinci şayanı dikkat nokta da Mussolinin Faşizmden bahsetmesidir. Faşizm Mussolinin nazarında artık İtalya hudutlarını aşmış ve diger memleketlere de intikal etmiş bir siyasî sistemdir. Mussoliniye göre, bu sistem yürüyor. Seri adımlarla her memlekette ilerliyor. Parlementarizmin artık siyasî sistemler müzesine konulmak zamanı gelmiştir. Filhakika Almanyada yürüyor. Fenlandiyada çoktan aldı yürüdü. Lehistanda yerleşiyor. İngiltere de bile taraftarları vardır. Mussolinin, Faşizm hakkında kullandığı lisan, vaktile Lenin'in komünizm hakkında kullandığı lisana benziyor. Sanki Lenin komünizmin Peygamberi olduğu gibi Mussolini de Faşizmin Peygamberidir. Tebarüz ettirmek istediğim nokta şudur ki, Mussolini tedricen İtalyanın halâskârı vazıyetinden dünyayı girîveden kurtaracak bir dinin peygamberi vaziyetine geçiyor.

* * *

Brezilyada ihtilâlciler muvaffak oldular. Reisicümhur Waşington Luis istifa ederek siyaset sahnesinden çekilmiştir. Yerine son intihapta kaybeden Vagras geçmiştir. Esasen Waşington Luis'in müddeti bu ayın on beşinde hitam buluyordu. Brezilya kanunu esasîsine göre tekrar intihap edilemezdi. Fakat geçen intihapta Reisicümhur namzet olarak Dr. Peştes'i ileri sürmüş ve kazandırmıştı. Fakat intihabatın bu neticesi üzerine cenupta bir ihtilâl çıkmış ve intihapta kaybeden Vargas ihtilâlin başına geçmişti. Çetin bir mücadeleden sonra paytahtı muhafaza eden kıtaat arasında çıkan bir kıyam üzerine nihayet müddeti bitmek üzere bulunan Reisicümhur sahneden çekilmiş ve son haberlere göre Vagras hükûmet makinesine vaz'ı yet etmiştir. Yeni Reisicümhurun hükûmet başına geçmesile ihtilâl de neticelenmiş oluyor.

* * *

Mısırda intihabat kanunu yapılacak derken, neşredilen metinden anlaşıldığına göre, memleket kanunu esasînin çok şumullü tadilâtı karşısında kalmış demektir. O kadar ki bu kanunu esasî ile eski kanunu esasî arasında bir münasebet bile yoktur. Yani eski kanunu esasî ilga ve yeni bir kanunu esasî ilân edilmiştir. Bir defa meb'usan meclisinden seksen kadar aza indirilerek, meclis 150 azalı olarak tesbit edilmiştir. Sonra ayan da 132 den yuvarlak hesap yüze indirilmiştir. Bunların altmışı mansup olacak ancak kırkı intihap edilecektir. İntihabat iki dereceli olmuştur. 21 ile 25 yaşları arasındaki Mısırlılar da intihap hakkından mahrum edilmişlerdir. Yani intihap hakkı 21 de değil 25 te başlıyor. Fakat intihabat hakkı için konulan kuyut bununla da bitmiyor. Her müntehip ya senede bir Mısır lirası vergi mükellefi olmalı, ya 12 lira kira vermeli, yahut ta tahsil görmüş bulunmalı. Aksi takdirde intihap hakkını haiz olamaz. Bunlardan maada kralın ve icra kuvvetinin salâhiyetini tevsi ve takviye eden bir takım ahkâm da vardır. Bu yeni kanunu esasîden istihdaf edilen gaye aşikârdır: Kralın arzusuna uygun bir meclis intihap etmek ve intihap edilen meclisi daima kralın nüfuzu altında bulundurmak.

Milliyetperver Veft Fırkasının bu yeni kanunu esasîyi nasıl karşıladığı tahmin edilebilir. Bu fırka değil, bir zamanlar kralın sağ kolu vazifesini gören Mahmut Paşa bile yeni kanunu pek irticakâr bulmuştur. Mahmut Paşaya göre, bütçeyi ve sarfiyatı kontrol hakkı bile meclisten alınmaktadır.

Kral Fuadın etrafına üç beş kişi toplıyarak bir kanunu esasi hazırlaması, on dokuzuncu asrın ilk nısfında Avrupa hükümdarlarının tebaalarına, lûtfen kanunu esasi bahşeylemelerini hatırlatıyor. Fakat bu eski zaman hükümdarları kuvvet ve salâhiyetlerini Allahtan aldıklarını ve Allah namına hareket ettiklerini iddia ediyorlardı. Acaba bu dar cepten çıkan kanunu esasî de ayni esasa mı istinat ettiriliyor? Öyle ise Allah son zamanlarda pintileşmiş olmalı!..

AHMET ŞÜKRÜ

Fikir, Mizah, Edebiyat, San'at

Milliyet

Asrın umdesi "Milliyet" tir

7 TEŞRİNİSANİ 1930

İDAREHANE — Ankara caddesi No: 100 Telgraf adresi: Milliyet, İstanbul.

Telefon numaraları: İstanbul 3911, 3912, 3913

ABONE ÜCRETLERİ

	Türkiye için	Hariç için
3 aylığı	400 kuruş	800 kuruş
6 „	750 „	1400 „
12 „	1400 „	2700 „

Gelen evrak geri verilmez

Müddeti geçen nüshalar 10 kuruş tur. Gazete ve matbaaya ait işler için müdiriyete müracaat edilir.

Gazetemiz ilânların mes'uliyetini kabul etmez.

Bugünkü hava

Dün en çok 18 hararet en az 13 derece idi. Bugün ruzgâr mütehavvil esecek hava açık olacaktır.

Vakit küresi

Teessüfle haber aldık ki meşhur vakit küresi bu sene işliyemiyecekmiş..... Demek ki:

"Vuslât yine mi kaldı güzel başka bahara?"

Yumurta!

İki gün evvel Sirkeciden geçerken bir adam elindeki yumurtaları birer birer önünde duran otomobilin tekerleklerine atıp atıp kırıyordu. Arkadaşı güleerek sordu:

— Nekırıyorsun yumurtaları?

— Arabayı terbiye için...

Bereket versin bu terbiye usulünü daha geniş tutmuyoruz. Yoksa piyasada yumurta mı kalırdı !

Kırılan camlar...

Gazetelere nazaran maruf doktorlardan birinin otomobilini çocuklar taşlamış.. Camı çerçevesini kırmışlar... Vak'ayı işidince Karagözü çocukların taşlaması gözümün önüne geldi...

Gene başladı...

Lehülhamt yine bizim yani erkeklerin adedi artmaya başladı. Bolvadinin Çay Nahiyesin de bir kızcağız erkek olmuş adını Hasan koymuşlar. Hep buna benzer vak'alar işidiyoruz, lâkin hiç erkeğm kadın olduğunu duydunuz mu?

FELEK

İstanbul müddeiumumîliğinden:

Baklan sulh hâkimliğine tayin edilen sabık balâ ceza hâkimi Osman Nuri Beyin memuriyetimize müracaatları.

Darül'aceze müdürlüğünden:

Bir sene içinde dört bin kilo benzin ve bin kiloya kadar vakım ve valvalin yağının 4 kânunuevvel 930 perşembe günü saat on dörtte münakasası icra edilecektir. Taliplerin teminat akçelerile müracaatları.

Tiyatro Hayatı

Melo

Bernsteinin yeni piyesi muhtelif edebî mekteplerin bir halîtasıdır

Henry Bernstenin Fransız temaşanüvislerinin en ileri gelenlerinden biridir. Sahne edebiyatında kıdemi ve şöhreti vardır. Mütaaddit piyeslerinden birkaçı dilimize de nakledilmiştir.

Bu defa *Darülbedayi* sahnesine konan *Melo, Bernstenin* en son piyesidir. Bu eserde *Bernstein* genç tiyatro muharrirlerinin kullanmağa meylettikleri birçok yeniliklere yer vermiş, üç perdeden ibaret olan oyunun her perdesini dörder tabloya ayırmış, müteaddit sahneleri sinemakâri kısa kısa manzaralar halinde göstermiş, sessiz manzaralardan ve musikiden istifadeye çalışmıştır.

Eski bir sahne üstadının bu yeniliklere rağbeti merakı tahrik eylediğinden *Melo* piyesi, epeyce rağbet görmüştür. Geçen sene *Marie Bell* turnesi adını taşıyan Fransız tiyatrocular zümresi bu oyunu burada ve *Ankara*da oynamıştı.

İşte o şöhrete ve memleketimize bu suretle ithaline mebni olacak ki bu defa *Melo* aynen tercüme edilerek sahnemize de konulmuştur.

* * *

Melo şekilce yeniliklerine rağmen ruh ve esasça eski bir eserdir. Hattâ bu eskilik *Benrsteinin* diğer eserlerile bile ölçülemez. Kullandığı vasıtalar âdeta bir *romantik* eser hissini verir.

*Melo*nun mevzuu, çok cazip ve tahlile müsaittir. Bir genç ve güzel kadın düşününüz ki ateşli ve şuh ruhunu doyuramıyan basit bir aile hayatı içinde kalmış olsun. Kocası pek iyi yürekli, temiz kalpli, karısına karşı zâf derecesine varan bir aşk ile mütehassis olsun. Fakat kadının derin ve fırtınalı ruhunu anlıyamasın. İşin en elimi de şu ki bu kadın bir sokak kadını da değil. Kendini oldukça serbest bırakan kocasına hiyanet etmek istemez. Fakat içi içine de sığamamaktadır.

Şimdi bu halde olan bir kadının karşısına şöhreti dünyayı tutmuş meşhur bir keman san'atkârı koyunuz.

Kocasının eski konservatuar arkadaşlarından olan bu genç, pek cazibeli, pek sevimli, derin ruhlu, keskin hisli, taze bir aşk ve hiyanet macerasının yaraları henüz ruhunda kanıyan güzel ve sahhar bir adamdır.

Böyle bir macera mevzuu hangi edebî mektebin eline geçse kuvvetli bir eser vücuda gelmesine hizmet edebilirdi. Yalnız müteaddit edebî mektep tarzlarının karıştırılması tesiri bir parça düşünülebilir ki, aldanmıyorsak, *Bernstein* böyle bir karıştırmağa heves etmiş görünür.

Filhakika, genç kadının daha ilk görüşte büyük san'atkâra vurulması, en evvel kendinin münasebete talip çıkması, izdivaç bağından kurtulmak için kocasını zehirlemeğe kalkması, bunda da muvaffak olamayıp ta koca evine dönemiyeceğini, sevgili evine kaçamıyacağını, hulâsa dünya yüzünde yalnız ve çaresiz kaldığını zannedince kendini *Seine* nehrine atıp öldürmesi, *romantik* mektebinin en bariz damgalarıdır. Kuvvetli musiki parçaları, hazin mezar lâvhası, hattâ ilk tablonun uzun tiradı, son tablonun ondan daha uzun diyaloğu da hep bu romantikliği teyit ediyor. Fakat, diğer taraftan âşığın sevdiği kadının ince ruhunu bir gül yaprağının katmerleri gibi derin derin tahlil ede ede tanıyamaması, tam hüviyetini ancak ölümünden üç sene sonra idrak edebilmesi, kocanın derin sevgisine rağmen gizli gizli, için için kendini seven kardeş çocuğuyla evlenivermesi, *sentimentalisme* tarzına meyletmektedir.

Denilebilir ki *Melo*da *Bernstein* ayni zamanda *Alexandre Dumas, Paul Bourget, Octav Feuillet* simalarına bürünmüştür. İşte zamanımıza göre *Melo*nun zayıf tarafı da bu müteaddit ve muhtelif yüzlere malik olmasıdır.

* * *

*Melo*nun oynanışında en evvel göze çarpan şey uzun sürmesidir. Gece dokuz buçuktan sabah bir buçuğa kadar dört saatlik temsil nekadar kuvvetli olsa sıkıntı hissettirmekten kurtulamıyor.

Oyunun bütün siklet merkezini omuzlarında taşıyan üç san atkâr, *Bedia Hanımla Hüseyin Kemal* ve *Emin Beliğ Beyler* kudretlerini en son haddine kadar sarfederek *Melo*yu canlandırmağa çalıştılar. Bu üç şahısta eserin bütün ağırlığı temerküz ettiği için diğer bütün eşhas hemen hemen figüran makamında kalmıştır. Bunlar arasında hassaten *Şaziye Hanımla Küçük Kemal* ve *Zihni Beyler* dikkati calip olacak maharet ve itina gösterdiler.

Fikrimizce *Melo*nun tercümesi böyle kelime kelime yapılacağına biraz daha serbest yapılarak bazı uzun parçalar kısaltılmış, bilhassa ilk ve son tabloların alâkası tekâsüf ettirilmiş, oyun da biraz daha çabuk oynanmış olsaydı, *Melo* daha fazla muvaffak olabilirdi.

İ. NECMİ

Reşat Enis

Kılıcımı sürüyorum

Neşriyat mevsiminin ilk ve en kuvvetli eseri olacaktır.

AHMET HALİT Kütüphanesi Yakında çıkıyor

Dedim....

Düşündüm taşındım bugün de biraz,
Yazayım hayatı elemi, dedim.
Kimse dert dinlemez, ne istersen yaz,
Zamanın ey Âşık Keremi, dedim.

* * *

İster yar koynunda, ister handa yat,
Kimse bir metelik vermiyor, heyhat!
Git Marko Paşaya derdini anlat,
Boyla haydi yavrum, ademi, dedim.

* * *

Dert midir yazacak, o kadar çok mu?
Elindeki kalem zehirli ok mu?
Başka ruh aşina bir mevzu yok mu?
Biraz da gönül yaz, acemi, dedim...

* * *

Peki öyle ise yazayım, dinle:
Benimle gel düşün, benimle inle,
Yazayım kalbimi, hakikî dinle,
Ol benim ruhumun hemdemi, dedim.

* * *

Acı bir handeyle dök esrarını,
Yüzünden anlayım ruhu zarını,
Okuyun alnının yazılarını,
Topla at bir yana perçemi, dedim.

* * *

Sediri gaflete uzanmış gibi,
Tekmil şüphelerden yıkanmış gibi,..
Sen yalan söylerken, inanmış gibi,
Uzat öpeyim gülfemi, dedim.

* * *

Gönlüm bu yalancı buseden bıktı,
Bütün varlığımı hep bunlar yıktı,
Ben tatlı umarken, bak acı çıktı,
Feleğin bu da bir sitemi, dedim.

Fanii Mazlûm

Lider

Yahut :

Riyaset intihabı

3 perdelik muazzam facia

1 inci perde:

(Millet Meclisinde Serbest Fırkanın odası. Lider Fethi Bey vect içinde tek başına)

Lider

Cem'eylesem ordularla aza
Etsem yeniden Reşidi irza (*)
Alsam bu sefer elinden imza,
Yarap, bu ne hali hayretfeza,
Fevkımde durur reisi kemter
Bilmem bana an mı, şan mı lâzım?
Ruşen gibi pehlivan mı lâzım?
Fazıl gibi nüktedan mı lâzım?
Vasıf gibi kahraman mı lâzım?
Paris mi güzel, vatan mı hoşter?
Pariste eğerçi var letafet,
Dans, içki, tiyatro, bar, ziyafet,
İş yoktu, rahattı hem sefaret,
Gönlümde yeretti Başvekâlet,
Elbette biri firagat ister!
Var şimdi riyaset intihabı,
Kalbimde bunun da piçü tabı,
Yanlış mı Emin Beyin hesabı,
Gaflette miyim, rehi sevabı,
Göster bana, ey ilâh göster!

(Ağaoğlu Ahmet Bey, yanında Talât Beyle içeri girer...)

Ağaoğlu

Aya bu ne ihtiyarı halvet?

Lider

(Kendine gelerek)

Vay siz misiniz büyük mürüvvet?

Ağaoğlu

Eş'ar okuyordunuz işittim!

Lider

Meclis açılınca âdet ettim!
Azaları eyleyip te tadat,
Fahriyyeler eyliyordum inşat!

(Tebdili tavır ile Ağaoğlunun yanına sokularak ehemmiyetle)

Anlat ne revişte intihabat?

Ağaoğlu

Var hayli havadisü rivayat!

Lider

İzaha seza bu bir ifade?

Ağaoğlu

Biz rey aldık daha ziyade,
Her halde zafer bizim muhakkak!

Lider

(Handekünan)

Koş, haydi çabuk, bu müjdeyi halk
Öğrenmeli!.. kim kazandı bilsin!

(Ağaoğlu gitmeğe hazırlanırken yanına çağırıp gizlice)

Son Postaya telgraf çekilsin!

(Ağaoğlu çıkar)

2 inci perde

(Gene ayni oda, lider bir köşede cıgara içip dumanlarını neş'e ile tavana savurur, bu sırada birden kapı açılır, Ağaoğlu koşarak perişan bir halde odaya girer, lider telâşla yerinden kalkar.)

Lider

Anlat ne için yüzün mükedder?

Ağaoğlu

Gayet müşkül cevabı lider?

Lider

(Şüpheli)

Âya ne revişte intihabat?
Biz yoksa kazanmadık mı?

Ağaoğlu

(Şiddetle göğüs geçirerek)

Heyhat!

Lider

(Zehirhant)

Bir hud'a mı irtikâp edildi?

Şair Emin Bey

(Ağlıyarak soldan içeri girer.)

Kâzım Paşa intihap edildi,
Lânet, bu sefil bahta, lânet!

Lider

(Hâkimane)

Olsun fırkam hemen seferber,
Hep toplanarak gelin beraber!

(Kapıya doğru yürür, diğerleri de onu takip ederler.)

3 üncü perde

(Meclisin müzakere salonu, Kâzım Paşa riyaset kürsüsünde, meb'uslar paşayı alkışlarlar, lider S. F. azalarile içeri girer, kürsünün karşısına geçer.)

Lider

(Vecit içinde)

Yarap, bu ne şurişü kıyamet?
Hengâmei haşre mi alâmet?
On rey alıyor zavallı şair,
Haksızlık işin içinde zahir!
Âya bu mu sizdeki adalet,
Hiç böyle olur mu ya siyaset?
Haksızlık olunca sizce matlup,
Galip sayılır bu yolda mağlûp!
İspatı bu işte, biriyayım,

(Elindeki kalemi şiddetle

(Elindeki kalemi şiddetle göğsüne saplıyarak)

Ben böyle hezimete fedayım!

(Yere yığılır, hademeler koşuşur etraf karışır, perde iner.)

(*) Reşit Galip Bey.

Orhan Seyfi
Kalem'den

Sobaları kurmak vakti geldi...

—Fransızcadan—

Seneler geçtikçe küçükler de büyür... Kaç senedir bir küçük kız olan akrabamdan bir çocuk bu gün artık büyük bir kız oldu. Artık kendisi eskiden yaptığım oyunları beğenmiyor, sözlerimi tenkit ediyor.. Eskiden onu gül dürmek ne kadar kolaydı?.. Şimdi ise bana ciddiyet tavsiye ediyor!. Halinde bir kibir ve gurur var ki artık kendisini hiddetlendirmeğe cesaret edemiyorum.

Onu geçen gün gördüğüm zaman eski bir dost sıfatile bana bir şey anlatmak istediğini hissettim.

Bana bir şey söylemek istiyorsun, dedim, niçin tereddüt ediyorsun..

— Hayır, tereddüt değil, fakat pek eğlenceli bulduğum bir hikâyeyi anlatmak için nereden başlıyacağımı düşünüyorum.

Ben merak etmiş görünmek lüzumunu hissettim:

— Pek memnun olacağım, dedim, nasıl bir hikâye?..

— Gözümün önünde cereyan eden bir vak'a.. Çok güldüm. kış geliyor. Evdeki sobaları tamir etmek lâzım geldi. Bunun için bir usta çağırıldı. Babam telefonla çağırılan sobacının geciktiğini görerek sabırsızlanırken içeriye baştan aşağıya siyah bir takım elbise giymiş, eldivenli, son derece ciddî, iyi giyinmiş bir adam geldi:

— Ben aradığınız adamım, dedi, yapılacak sobalar, ocaklar nerededir?..

Girdiği yeri şöyle az çok istihfafla gözden geçiren bu adam hiç sobacıya benzemiyordu. Babam, anam bu adamı yukardan aşağıya tetkik etmek cesaretini kendilerinde bulamıyarak:

— Evet, evet, diyorlardı, işte yapılacak soba şudur..

O bir şey söylemedi. Cebinden bir küçük defter, bir mürekkepli kalem çıkardı. Tavana baktı, sobanın yerine baktı. Sonra babama dönerek gayet tabiî bir surette:

— Şunu şöyle çekiniz, dedi yerini görmeliyim.

Babam sobacının kendisine emir verdiğine hayret mi etti, hiddet mi, bilmiyorum. Fakat her halde aldığı emri yaptı.

O defterine bir şeyler kaydetti. Sonra:

— Başka, dedi, başka nereyi göreceğiz?..

Babamın bu adama karşı hiç bir mukavemeti yoktu. Öne geçti. Pek müstesna bir misafiri nereye oturtacağını bilmiyen bir ev sahibi gibi oradan oraya koşuyor:

— Burası, burası diyordu, eğer görmek isterseniz...

Burada bir soba vardı ki babam onu ucuz bularak almıştı.

Kullanılmış bir soba... Sobacı bunu görünce kaşlarını çatar gibi büsbütün bir ciddiyet takındı. Sonra babama baktı. Demek istiyordu ki:

— Anladım, siz kelepir sobalar bulup kullanan müşterilerdensiniz.. Bütün evinizdeki eşya da böyle kelepir midir?..

Annem, babam bu bakışın mânasını anladılar. İkisi de bir daha bu adamın yüzüne bakmağa cesaret edemediler. Adam ayni ciddiyetle:

— Başka yok mu?.. Diye sordu.

Babam dili tutularak, kekeliyerek:

— Yok, bu gördüklerinizden ibaret... Diyebildi.

Adam uzun uzadıya hürmet göstermeğe lüzum görmeden çekildi, gitti.

Giderken yalnız şunu söylemek tenezzülünde bulundu:

— Bir iki saat zarfında tamirat yapılacaktır...

— Tamiratı gelip gene o mu yaptı?..

— Hayır... Hiç buna tenezzül eder miydi?..

Birini yollamış, yaptırmış... Burası mühim değil...

Bir sobacının baştan ayağa kadar siyah, resmî bir esvap giyerek elinde eldivenleri, tıpkı ağır bir misafir gibi gelişi beni o kadar güldürdü ki şimdi bunu anlatmaktan kendimi alamadım. Hâlâ anlıyamıyorum: Bu sobacı bu vaziyeti nasıl alabiliyor?...

— Kızım, dedim, bu sobacı kendisine her kış böyle her taraftan ihtiyaç olduğunu gördükçe senin babanla kendi arasında bir fark görebilir mi?..

Eğer bu fark varsa kazancı mükemmel olan sobacının değil, senin baban, benim aleyhimizdedir...

(Milliyet)in edebî romanı: 15

Etem Izzet

— Kızım..

— Belkiysciğim...

— Uğurum..

Diyor. Eskiden nadan nadan:

— Kız...

Derdi, o kadar. İki günde bir:

— Bıktım sizden artık.. Nedir, bu çektiğim?..

Dediği de ayrı. Demek ki, elli altmlık bir saat, bir Mısırlı Paşa ile ile tanışmak, bunlara sebep olduğum için, benim kredimi yükseltti!..

Bu, neyse ne?.. Asıl komiği aradan üç dört gün geçti hâlâ, babamın çalımından geçilmiyor!

Evin içinde paşanın sofrası, paşanın iltifatı, paşa şöyle dedi, böyle yaptı... Diye bir sürü gevezelik dinlemekten benim de, annemin de başımız şişti. Eğer, dairede de böyle yapıyorsa vay geldi, memurların başına!

Anlaşılan babam, çenesinin açılması için böyle bir fırsat bekliyormuş. Meğer,

İhtiras..

Menfaat!..

Riza

Gevezelik!.

Hoş görmek..

Hep ondaymış ve.. Bunlar şimdiye kadar beyninin içinde uyuşup kalan birer kurt gibi canlanmayı bekliyorlarmış!.. Dün de vapurda, paşanın kâtibi mi, kapıkâhyası mı nesi biri var. Onu görmüş.

— Aman efendim o, ne iltifatı?..

Diyor, bir daha demiyor.

— Birinci mevki salonda her kesin kulağı bizdeydi, hepsi Necat Bey Nedim'in bana karşı olan muamelesini hayranlıkla seyrediyorlardı!

Deye bu mülâkatımı bir ballandıra ballandıra anlatıyor ki...

Necat Bey Nedim, gûya buna demiş ki,

— Paşa Hazretleri sizinle görüşmelerinden pek ziyade memnun kaldılar. Her vakit için teşrifinize intizar ederler..

Sonra da ilâve etmiş:

— Paşa Hazretleri teşrifattan hoşlanmazlar. Siz sık sık ziyaretlerinde bulunabilirsiniz.

Bilmem ki, adamcağız nereden de bu lâfı söylemiş. Şimdi, iki de bir peder bey:

— Hanım.. Ne dersin Cuma günü bir uğrasam mı?..

— Kızım... Perşembe akşamı yemekten sonra gidelim mi?..

Diyip duruyor. Ben:

— Gidemem.. Siz isterseniz, kendiniz, gidiniz...

Diyorum amma, insanı,

— Ooof.. Bıktım artık, ne istersen yap!..

Dedirtecek kadar sıkıyor.

Ne bu kaza olsaydı, ne bu paşayı görseydik.

* * *

Paşanın babamdan hoşlanması galiba sahi. O,

— Gideyim mi?.

— Gidelim mi?..

Diye, başımızı ağrıtıp dururken akşam üzeri yine o Arap geldi. Fakat, bu sefer mektupla değil.

— Paşa Hazretleri Rüştü Beyefendiyi yalıda bekliyorlar....

Dedi, gitti. Babam neredeyse gelir. Bu haberi verince, eğer sevinçten merdivenleri filân yıkmadan hoplayıp evden çıkabilirse iyi! Hoş, hiç te fena değil. O, paşasına gider, ben de ferah ferah Cahitle koruya çıkarım. Varsın, devlet kuşu Rüştü Efendinin başına konadursun!..

* * *

Hoppala!..

Gûya hoş bir gece geçirdik.. Zevkine doyamadan eve döndük.. İyi ve mes'ut bir uyku çekecektik!. Hepsi haram oldu. Hem ben, Cahide,

— Kıskanç, densiz, kuruntulu...

Diyor, gülüyordum. Asıl gülünecek ben imişim de farkında değilim.

Gece yarısını geçiyordu: Nerdeyse uyuyacaktım, gözlerim kapanıyordu. Kapı çalındı.

— Babam geldi...

Dedim. Sahiden de o. Fakat, gelemez olaydı.Kapıdan içeriye büyük bir şamata koparark girdi, paldır, küldür merdivenleri çıktı, odamın kapısına dayandı:

— Belkiys... Belkiys.. Hey.... Belkiys. daha uyuyor musun, kalk?...

Canım sıkıldı,

— Kimbilir yine ne gevezelik edecek?..

— Allah bu paşaya da bizi nereden rastlattı. Artık, uyku da haram...

— Be adamcağız.. Paşa.. Diye diye çıldıracaksın!..

O, yine durmadan sesleniyordu:

— Belkiys.. Gel.. Çabuk gel...

Anneme de bağırıyordu:

— Hanım.. Hanım.. Sen de gel!

— Geliyorum...

Dedim, arkama bir şey aldım, odadan çıktım. Zaten, kapının dışında.

Annem:

— Ne var bey, yine ne oldu?..

Diyip duruyordu. Rüştü Efendi hemen koluma yapıştı, annemin de elinden tuttu:

— Gelin. Şimdi ne olduğunu anlıyacaksınız...

Diye bizi odaya çekti.

— Susun, susun mesele mühim. Kimse duymasın. Nazardan çatlarsınız!.. Diyor, bir taraftan bizi yan yana oturtuyor, bir taraftan da sıkı sıkıya oda kapısını kapatıyordu. Merak ettim. Peder beyin gevezelikten ziyade mühim ve çok ciddî bildiği bir iş üzerinde söyliyecekleri var, görünüyordu.

— Ne var baba?..

Diyordum. O, hâlâ

— Şimdi şimdi...

Diye bir elile,

— Bir saniye bekleyiniz...

Der gibi işaretler yapıyor, bir elile de dudaklarını gösteriyor,

— Susunuz..

Diyordu. Cebinden küçük, kırmızı atlastan bir kese çıkardı.

— Durun sayalım...

Dedi, keseyi açtı, birer birer sayarak yepyeni, çil altınları koltuğun üzerine yığdı!..

Bir..

İki...

Beş...

.....

(Bitmedi)

SİNEMA ÂLEMİ

Majik'te " Bekâret koncası „

Melek'te " Bir tango lûtfen „

Opera'da " Hayalimizdeki kadın „

Sinema haberleri

Mm. Aristide Briand, Zitulesco, Mironesco, Bul Emile Jan son, Guinones de Le'on, Politis, Asuskey'de Montenach ve daha birçok meşahir Comite İnternasionala, sinama vasıtasile edebiyata ve güzel san'atlere müeallik neşriyatlarından dolayı memnuniyetlerini beyan etmişlerdir.

* * *

(L'homme qui assassina) filminin Fransızcasında Kurt Bernhardt ile beraber Jean Tarride çalışacaktır.

* * *

Al. Jolson ve refikası Ruby Keeler, New-Yorktaki Capitol'da bir hafta (Vanderbilt Revue) de oynamışlardır.

Acaba bu meşhur milyardein revüsü mü? o vakit Al Jolson anlaşılır.

* * *

Lon Chaney ölmeden evvel (Le Son de la Tronpette) namındaki filme başlamıştı. şimdi tekrar baştan çevrilecek ve o (Yüz çehreli adam) ın hakkı Wallace Beery olacaktır.

* * *

Holly Woodun en genç artistlerinden biri olan Billy, stüdionun lokantasında sigara içerken, yaşlıca bir kadın artist ona darılmak istemiş ve: "Buraya bak çocuğum, annen senin bu yaşta sigara içtiğini biliyor mu?" diyince Billy şu cevabı vermiş: "Büyük anne, sizin de geyciniz stüdiodaki genç artistlerle flört yapmak istediğini biliyor mu?„

* * *

Meşhur milyarder Rockefeller R. K. O. ya para verecek olanlarının altı milyar frank kıymetinde dört yeni sinema inşa ettirecek.

* * *

İki sene evvel, daha sesli filim tecrübeleri yapıldığı esnada bir arkadaşı Conan Doyle tecrübe için kendini sesli filme aldırmasını rica etmiş. Büyük muharrir razı olmuş ve filme almıştır. Tabiî bu filim halka gösterilmemiş, kazara bir etagerin sukutundan dolayı vefatından birkaç gün sonra meydana çıkmıştır. Bu ufak tecrübe filmi, muharriri canlı, bir çeyrek kadar konuştuğunu gösteriyor. Zevcesi filmin gösterilmesine, hasılatın temamile spritis ne cemiyetine verilmesi şartile razı olmuştur.

* * *

Alman sinema yıldızı Olga Tschekowa artık Holly-Woodda film çevirecektir.

* * *

Norveç ve Danimarka sinema sindikaları Amerikan filmlerinin seslilerinden 25% tenzilât talep etmişlerdir. Yapılmazsa kâmilen boykot edilecektir.

* * *

Metro artistlerinden Mary Dressler ve Polly Moran

Malek " Buster kaeton „

Charlie Chaplinin kehaneti

Temamile sözlü filmin kalkması.

Charlie Chapin, sessiz filmi yapmak bir san'attir diyor. Bu san'atin hududu dahiline sözlü filmi koyamıyacağım. Eğer (Les Lumierés de la ville) de muvaffak olmazsam bu bana hayatta en ziyade tesir eden şey olacaktır. Sesli filmin bidayetin denberi geçirdiği safhaları takip ediyorum. Sesli filimler evvelâ çok rağbet gördüler. Fakat bu rağbet sönmek üzeredir. Yapılan istatistiklere nazaran halk tarafından on beşsesli filimden bir danesi kabul edilmiştir. Sesli filim çıktığından beri ben her akşam sinemaya gidip onları tetebbüve halk üzerindeki tesirlerini yakından tetkik ederim. Bu tetebbü neticesinde filim yapanlarınyüzde altmışının sessiz filime rücu edeceklerine kanaat getirdim. Sesli filimden evvel halk müşkülpesent olmağa başlamıştı.

O vakit sesli filim geldi. Bu temamile yeni bir şeydi ve bu yenilik sinamacıları kurtardı. Fakat eskisi gibi bunlar da çoğalmağa başladılar. Bu film, bir revüden dolayı muvaffakıyet kazanmıştı. Fakat diğerleri ayni dereceye vasıl olmadılar. Biri Broodıvay üzerine bir filim yaptı, derhal kopyacılar ayni mevzu üzerinde bir çok filimler yaptılar. (L'undenvorld) üzerine yapılmış olan (Alibi) meydana çıktı onu da taklit ettiler. Uzun senelerden beri seyredilen bir gölgenin birdenbire konuşması herkesi hayrette bırakıyordu. Fakat bütün bunlar geçti. Yenilik kayboldu... Sesli filmin bütün kıymeti muhavereler de olduğu halde, bu muvaffakıyetsizlikle neticelendi. Maksat ehaliyi daha ziyade sinamalara çekmekti.

Şimdi bunların temamile zıddı olan (Les lumiéres de la Ville) var. Kendi eserim de son model olmağa değer çünkü onda çok söylemek ibtilâsı yerine hareket görülür. Bu filim gösteridikten sonra eminim ki şirketlerin yüzde altmışı sessiz filme dönecektir. Fakat tamamile sessiz demek istemiyorum. Sesli filmde musikinin çok faideleri görülüyor. Çünkü onlar vak'ayı geciktirmiyorlar. Bundan yalnız mes'ul olan muhavereler dir. Eğer film yapanlarla açıkça konuşulursa onların kârlarının sözlü filmden dolayı azaldığı görülür. Bu böyledir! Sözlü film için diğer memleketlerden Hollywooda artist getirmek mecburiyeti vardır, ve bu mecburiyet sarfiyatı çoğaltır. Bir filmin Fransızcası, İngilizcesi, İtalyancası lâzım. Fakat bütün dünyada sessiz filmlerin ekserisi anlaşılır. Amerikalılar için yapılan ir filmi herkes anlardı. Bundan mada sesli filmlerin ekserisi tiyatro parçalarından alınmıştır.

Benim fikrimce tiyatro parçasından alınan iyi bir film o tiyatrodan daha aşağıdır. Halbuki bir sessiz film daha yüksektir. Bir çok sesli filmler gördükten sonra onlar için pandomimayı terketmenin bir cinnet olacağma hanaat getirdim. Sinemanın bu iki şekli mukayese bile edilemez. Yine tekrar ederim ki biri san'attır, diğeri de şekilsiz ve isimsiz bir şeydir. Sesli havadisler çok iyidir. Hakikat olan hâdiseler sesli olanlardır. Bu, dünyadaki havadisleri herkese canlı bir surette göstermeğe yarar. Seyredenler hakikî bir şey gördüklerini anlarlar. Ve hakikati kabul ettirmekte en büyük maharettir.

* * *

Alelûsul İngiliz heveskârları çok çalışkandırlar. İngilterede bunların adedi 200,000 takdir edilmektedir. (Warsity) namındaki Kembriç Darülfünunu talebelerinin filmi l'Universal film Company tarafından satın alınmıştır.

(İewish Amateur film society) ticaret kanunlarına göre bir film hazırlamaktadır. Sinema heveskârlar cemiyeti (Je moderne Girl) ve (The picture man) filmlerini hazırlamaktadır. Miss Marjorie Sharp namın da bir genç kız bir cemiyet için (Swecter Bit) i hazırlamıştır. (Civil service ciné club) ün en yeni filmi (My house on fire) dir.

Elhamra'da " Paris kıralı „

Bu hafta

Bu hafta **Elhamra** sinemasında, İvan Petroviçin oynadığı

Paris kıralı

isimli bir sözlü film geçmektedir. Filmin mevzuu (Gorj One) Gearge Ohnet'nin bu isimdeki esesinden alınmıştır. Film yakışıklı bir adamın bir dolandırıcı ve şantajcı tarafından nasıl istismar edildiğini gösterir. Bu sinemada bu hafta gösterilen canlı resim parçası pek güzeldir:

Melek'te de

Bir Tango lûtfen

isimli bir film geçiyor. Bu filmin mevzuu, bir genç kızın bilmiyerek babasının sesine aşık oluşu ve buna mukabil bir diğerini sevişidir.

Opera'da çok sevimli Vilma Banki'nin

Hayalimdeki kadın

ismindeki almanca sözlü ve şarkılı film geçiyor.

Majik'te ise güzeller güzeli Billi Dov'un çevirdiği sesli

Bekâret Koncası

geçiyor.

Glorya açıldı

Haftanın en mühim sinema hâdisesi Beyoğlundaki (Glorya) sinemasının açılması olmuştur. Yaz mevsiminden beri devam eden inşaat bitmiş ve eski Lüksemburg sineması yerine muhteşem ve 1800 kişilik bir sinema yapılmıştır. Glorya gerek methal ve gerek dahili itibarile çok güzeldir. Zemin katından başka iki kat balkonun vardır. Sinemanın bilhassa tenviratı orijinaldır. Perşembe akşamı davetlilerden mürekkep bir halk huzudunda ve Pol Vaytman'in orkestrasını dinleten:

Caz kıralı

ismindeki renkli ve sesli filmle açılmıştır. Film zengin bir eser dir.

(Glorya) ya muvaffakıyet dileriz.

Şehir meclisi

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

Cevdet Kerim, Tevfik Suphi, İhsan Namık, Şerafeddin, Yusuf Ziya ve Avni B lerden teşekkül ettiği görüldü. On dakika istirahat edilmek üzere celseye nihayet verildi.

İkinci celse...

İkinci celse birinci reis vekili Sadeddin Ferit B. in riyasetinde açıldı. Divan kitabeti mevkiinde de Abdülkadir Zıya ve Ali Rıza B. ler yer aldıkları için bu celsede divan teşekkül etmiş bulunuyordu. İkinci celseyi açan Sadeddin Ferit B., hakkında gösterilen teveccühe teşekkür ettikten sonra encümenler intihabının reyi işarî ile yapılmasını teklif etti. Teklifi vaki kabul edilerek encümenlerin intihabına geçildi.

Bütçe Encümeni

Bütçe encümenine Emin Alî, Muammer, Hacı Adil, Hamdi, Sadeddin Rıza, Celâl, Sadi, Abdülkadir Zıya ve Kâmil B. ler intihap olundu. Tetkiki hesap encümenine Hüsameddin paşa ile İsmail Şevket, amca Tevfik, Kemal, İsmail Sıtkı, Mehmet Ali, Sadi, Reşat ve Salâhaddin B. ler ayrıldı.

Kavanin Encümeni

Kavanin ve Mülkiye encümenine Emin Ali, İsmail Şevket, Abdülkadir Zıya, Sadeddin Ferit, Aziz, Vasfi Raşit, Manyasî zade Feridun B. ler seçilmişti. Nazmi Nuri B. kavanin encümeninde kendisinin de müfit olacağını söyliyerek bu encümene idhal edilmesini teklif etti. Teklif kabul olundu.

Sıhhiye Encümeni

Sıhhiye encümenine Tevfik Salim ve Hazım paşalarla Hikmet Feridun, İzzet Kâmil, Galip Hakkı B. ler ve Refika Hulûsi Behçet, Safiye Hüseyin H. lar tefrik edildi.

İktısat Encümeni

İktisat encümeni Nemli zade Mithat, Fortun zade Murat, Kara Mustafa zade Ahmet, Hacı Recep, Asım, Hakim zade Mehmet, Halit ve Galip Bahtiyar B. lerden mürekkep olmak üzere teşekkül etti. Nafıa encümenine Salâh Cimcoz, Ali Rıza Mehmet Ali, Hafız Raif, Tevfik Amir, Nâzmi ve Vahit B. ler intihap edildi.

Maarif Encümeni

Maarif encümenine de Rana Sani Yaver, Lâtife Bekir H. lar la Etem İzzet, Kemal Salih, Refik Ahmet, Mustafa ve Sadi B. ler ayrıldılar. Encümenler intihabı bitmişti.

İki arzu

Birinci devrenin ilk içtimaın da ilk defa söz alan Cevdet Kerim B. Nâzmi Nuri B. in iktitsat encümeninde vücudundan istifade edileceğini ileri sürerek mumaileyhin bu encümene itha lini teklif etti. Bu da kabul olundu. Safiye Hüseyin H. Maarif işlerile alâkadar olduğunu, binaenaleyh bu encümene dahil olmak arzusunda bulunduğunu söyledi. Bu da tasvip edildi.

Gazi Hz. ine arzı tazimat

Şehir meclisinin ilk içtimaı dolayısile Gazi Hz. ne B. M. M. Riyasetine, Dahiliye Vekâletine tazimat telgrafları çekilmesine karar verilerek Çarşamba günü saat ikide içtima edilmek üzere celse kapandı.

Kitapçılar cemiyeti

İstanbul Ticaret Müdürlüğünden:

İstanbul Kitapçılar Cemiyetinin idare heyeti intihabı 11/11 930 salı günü saat 10 dan 12 ye kadar Sirkeci Ankara caddesinde Sudi Kütüphanesi üstündeki cemiyet merkezinde yapılacağı alâkadarana ilân olunur.

Şekerler

Alpullu fabrikasının yaz faaliyeti

Fabrikanın tevsiine yakında başlanacak

Alpullu Şeker Fabrikası bu hafta sonunda yaz faaliyetini tatil edecekti. Fakat eldeki pancar henüz bitmediğinden fabrikanın faaliyeti bir hafta kadar daha devam edecektir.

Faaliyetin hitamından sonra Alpullu Şeker Fabrikasının tevsi ameliyesine başlanması mukarrerdir.

Trakyanın pancar istihsalâtı gittikçe çoğaldığından Alpullu Fabrikası mevcut tesisatla bu pancarı güçlükle işliyebilmektedir. Bunun için fabrikanın tevsiine ve tesisatın takviyesine lüzum görülmüştür.

Dayinler vekilleri protesto edeceklermiş

Ankara, 6, (Telefonla) — Paristen alınan malûmata nazaran Düyunu Umumiyeye verdiğimiz son cevap üzerine Düyunu Umumiye meclisi, hükûmeti protosto etmeğe karar vermiştir. Protostoda M. Ristin raporundaki tediye kabiliyetimizden bahsedileceği zannedilmektedir.

Türk Tayyare Cemiyeti kongresi

Ankara, 6, (A. A.) — Nizamname mucibince her iki senede bir toplanması icap eden Türk Tayyare Cemiyeti kongresinin teşrinisaninin 25 inci salı günü içtimaa davet edilmesi takarrür etmiştir.

Katil Mehmet

Galatada Hüseyin isminde birini öldüren Arnavut Mehmedin muhakemesine dün Ağırcezada devam edildi. Arnavut Mehmedin yaşının tesbiti için Tıbbıadliye yazılan tezkereye henüz cevap gelmediğinden mu hakeme başka bir güne kaldı.

Komünistlerin muhakemesi ne zaman başlıyor

Komünist maznunların evrakı Ağırcezaya verildiğini yazmıştık. Komünistlerin muhakemelerine 4 K. Evvel perşembe günü başlanacaktır.

Bir üfürükçü

Abdürrahman isminde bazı safdillerin büyü yapacağı vadile parasını dolandıran bir üfürükçü, dün evrakile birlikte 2 inci ceza mahkemesine tevdi edilmiştir.

Hukuk fakültesine 380 talebe yazıldı

Bu sene Hukuk Fakültesine (37) si kız olmak üzere (380) talebe kabul olunmuştur.

Eskiden kalan talebe ile birlikte ilk sınıfın mevcudu (500)e balığ olmuştur.

Sınıfta ancak (237) kişilik yer olduğundan birçok talebeler ayakta dersleri takibe mecbur olmaktadır. Şimdilik şube teşkiline imkân görülmediği için ilk sınıf tedrisatının Darülfünun konferans salonunda icrası için bir cereyan vardır.

Bütün fakülte mevcudu (800) kadardır.

Hüsnü Bey döndü

Bir müddettenberi Ankarada bulunan İstanbul Posta ve Telgraf aşmüdürü Hüsnü Bey dün şehrimize gelmiştir.

MİLLİYET
MATBAASI
Avrupadan yeni getirdiği Tahta Hurufatla Büyük duvar Afişleri yapar. Her müesseseye elverişlidir.
Yeni senenin Kazanç Defterleri nefis surette basılmıştır.
Telefon İst 3911 - 2-3 Kitap kısmı

Devlet Bankası

Bankanın hiese senetleri dört kısımdır

Hisseler ne nisbette tevzi edilecek?

Türkiye Merkez Cümhuriyet Bankasında aza kaydi faliyetine devam edilmektedir.

Bankanın 15 milyon liralık hisse senetleri A. B. C. D. serilerini ihtiva etmektedir. Bundan gaye memlekette bütün teşekkül ve zümreleri banka ile alâkadar etmek ve bankayı bütün bu zümrelerin kontrolu altında bulundurmaktır.

A. tertibi: 2.250.000 liradan ibaret olup devlete ve devlet müessesatına aittir.

B. tertibi: Millî bankalara hasredilmiştir. Miktarı nizamnamede tasrih edilecekse de millî bankalar buna 5.000.000 liralık iştirak teklifinde bulunmaktadırlar.

C. tertibi: Bunun 1.500.000 liralık bir kısmı ecnebi bankalarla sermayesi ecnebi olan imtiyazlı şirketlere ve mütebakisi ecnebi tabiiyetindeki eşhasa tahsis olunacaktır. Bu seriye karşı bilhassa ecnebi bankalar şimdiden büyük bir alâka göstermektedirler.

D. tertibi: Bu kısım hisse senedatı sırf Türk vatandaşlara ve Türk sermayesile müessesteşekküllere tahsis edilmiştir.

Cümhuriyet Merkez Bankası sermayesine memurinin iştiraklerile kayit muamelesine nezaret etmek üzere İzmir ve İstanbulda tetkikatta bulunan Maliye Vekâleti Nakit İşleri Müdürü Sırrı B. Ankaraya avdet etmiştir.

Ankara, 6 — Devlet Bankası hisselerinden almak üzere iki büyük Amerikan bankası Maliyeye müracaat etmişlerdir.

Komisyon toplanıyor

Ankarada toplanacak Kanunların tadili komisyonuna iştirakleri takarrür eden Feyzi Daim, 2 inci ticaret reisi Osman Nuri, İcra reisi Suat, 3 üncü ceza reisi Kudretullah, Müddei umumî muavinlerinden Bürhaneddin B. ler, bugün Ankaraya gideceklerdir.

Tahdidi teslihat

Izvestiya gazetesinin fikri

MOSKOVA, 6 A.A. — "İzvestiya" gazetesi ihzarî terki teslihat konferansının son beş senelik mesaisini tetkik ederek diyor ki:

"Komisyonun ihzar ettiği projede terki teslihat hakkında müspet hiç bir kayıt yoktur. Bu na mukabil, evvelâ harp, saniyen isyan ve salisen Cemiyeti Akvamın muvafakatı takdirinde teslihatın tezyit olunabileceğine dair bir maddeyi ihtiva etmektedir. Cenevre projesi terki teslihat hususunu meskûr geçtiği halde ileride teslihatın tezyit olunabileceğini derpiş etmektedir. Komisyon bu tarzda bir vesika tanzim etmekle kalmamış, ayni zamanda Sovyet Rusyanın umumî ve kısmi terki teslihat hakkındaki iki teklifini de reddetmiştir. Komisyonun bu beş senelik mesaisi de gösteriyor ki, kapitalist memleketler silâhlarını bırakmak istemiyorlar ve bu meselenin hallini de baltalayorlar. Fransız - İtalyan müzakeratının akim kalması silâhların musavatı hakkında her türlü kombinezonu beyhude kılmaktadır.

Deniz teslihatına gelince, ne İngiltere ne İtalya ne de Japonya Cenevre müzakeratını tazelemeği istemiyorlar. Cenevre komedyası temamen akîm kalmıştır. Bu terki teslihat komedyasının rejisörleri bu komedyanın son perdesine verilebilecek cevabı arayorlar.

Süvari Zabitlerimiz

Başı birinci sayfada

gayet memnuniyetle kabul etmişler ve bu 500 kilometrelik yolu atlarile katetmek üzere cuma günü sabahı saat 7 de Ankaradan hareket etmişler ve büyük bir muvaffakıyetle yollarına devam ederek dün saat 3 te Üsküdara vâsıl olmuşlardır.

Bu uzun seyahate iştirak eden zabitlerimiz Binicilik Mektebi Müdürü Kaymakam Cevdet, Mütehassıs M. Taton, Binbaşı Ahmet Nuri, Yüzbaşı İsmail Hakkı, Tevfik, Hulûsi, Birinci Mülâzim Rıza, Ziya, Kemal, Avni Beylerdir.

Ankara-İstanbul yolu 6 günde almmış ve hiç arızaya tesadüf edilmemiştir. Zabitlerimiz bu mesafe rekorundan sonra zindegi ve neşe ile avdet etmişlerdir. Dün gelen zabitlerimizden Ziya B. seyahatlerini bir muharririmize şöyle anlatmıştır:

— Cuma günü sabahleyin 7 de Ankaradan hareket ettik. Mu hafız Kıtaatı Kumandanı İsmail Hakkı ve bütün süvari zabitleri bizi atlarla 35 kilometreye kadar teşyi ettiler. 35 inci kilometredeki poligonda bize bir çay ziyafeti verdiler ve neşe içinde, samimiyetle ayrıldık. Onlar Ankaraya döndüler, biz yolumuza devam ettik. Takip ettiğimiz istikamet şu idi:

Ayaş, Beypazar, Çayırhan, Nallıhan, Köstebek, Göğnük, Taraklı, Geyve, Sapanca, İzmit Gebze ve Üsküdar. Seyahatimiz umumiyetle çok iyi geçti. Hiç bir yerde mola vermedik. Bazan gece yolumuzu şaşırarak 3—4 saat bir köyde kalıyorduk. Her tarafta iyi bir suretle karşılandık. Yemeklerimizi kaza merkezlerinden temin ediyorduk. Ankara-İstanbul şosesi güzergâhını takip ediyorduk. Yolun bazı tarafları bozuk olduğundan istikametimizi şaşırıyor, ormanlara giriyorduk. Bütün seyahat müddetince çok sıcak vardı. Hele Nallıhan yolunda 125 kilometreyi adeeta kızgın bir güneş altında geçirdik.

Bu sabah İzmitte 7—10 a kadar üç saat şiddetli bir yağmura tutulduk. Hayvanlarımız güçlükle yol alıyorlardı. Yalnız bir kere bir atın nalı gevşedi. Sapancada mıhlattık ve yola devam ettik.

Yol Nallıhana kadar çok çıplak ve adeta çöl gibi idi. Fakat oradan İstanbula kadar çok güzel yerlerden geçtik. Mütemadiyen orman ve yeşillik. Bir yerde bilhassa şayanı temaşa manzaralar vardı. Koyu bir çam ormanı yol boyunca uzanıyor, iki yandan birçok bol sular akıyordu.

Zabitlerimiz Üsküdarda birçok süvari arkadaşları tarafından karşılanmışlardır.

Seylapzedeler menfaatine müsamere

İzmir, 6, (A. A.) — Hilâliahmer tarafından seylâpzedegân menfaatine verilen ve halk tarafından büyük bir rağbet gösterilen müsamere muvaffakıyetle icra edilmiştir. Müsamerede, Sıhhiye Vekili B. ile Dahiliye Vekili B. dahi hazır bulunmuşlardır. Seylâpzedegânı teftiş ve tetkikten avdet eden Dahiliye Vekili B., salona duhulünde hazırun tarafından şiddetle alkışlanmıştır.

Bugün Dahiliye Vekilinin riyasetinde olarak Sıhhiye Vekili B. ile vali ve umum jandarma kumandanı ve Hilâliahmer Müfettişi Mustafa Bey ile İzmir Hilâliahmer reisi ve belediye reisinin huzurile yapılmakta olan içtimada seylâpzedegân hakkında yapılacak muavenet ve alınacak tedbirler kararlaştırılmıştır.

Yorgancılar cemiyeti intihabatı

Yorgancılar cemiyeti yeni idare hey'eti intihabı yarın yapılacaktır.

Bundan sonra sırasile terziler, kitapcılar, balıkçılar ve debbağlar cemiyeti idare hey'eti intihapları yapılacaktır.

Spor

Bügeceki mühim boks maçları

Bu akşam Galatasaray Klübü salonunda Franki Marten şerefine oldukça ehemmiyetli boks maçları icra edilecektir. Memleketimizde çok sevilen, fakat tertibi nedense o derece az düşünülen boks müsabakaları birçok sporcularımızı alâkadar etmektedir. Zaman zaman yapılan bu güzel sporun terakkisi için diğer spor klüplerimizin de Galatasarayı nümune ittihaz etmeleri icap eder. Boks gibi heyecanlı bir sporun memleketimizde lâyık olduğu mevkii bulamaması bu sporla meşgul olanları düşündürmeli, alâkayı daha fazla celp için uğraşılmalıdır.

Fenerli tenisçiler Ankaraya gittiler

Sporting Klübün daveti üzerine hazırlanan Fenerbahçeli tenisçilerden Zeki, Sait, Sedat, Reşat, Bahriyeli Sedat, Tevfik, Suat Beyler dünkü trenle Ankaraya hareket etmişlerdir. İstanbullu arkadaşlarımıza muvaffakıyetler temenni ederiz.

A. ESAT

Enis B, yarın Atinaya hareket ediyor

Atina Sefirimiz Enis Bey dün Ankaradan şehrimize gelmiştir.

Mumaileyh dün muhtelit Mübadele Komisyonunu ziyaret etmiş, ikinci Murahhas Nebil B. le uzun müddet görüşerek mübadele işleri hakkında malûmat almıştır. Enis Bey cumartesi günü Atinaya gidecektir.

Hıfzıssıhha kanununun tatbikine başlandı

Yeni Hıfzıssıhha Kanununun tatbikatına dün başlanmıştır.

Şimdiki halde kanunun tatbikına ait üç tebliğ gelmiştir.

Tebliğ olunan kısımlar:

1 — Altı yaşına kadar olan çocuklar hiç sinema ve tiyatroya götürülemezler.

12 yaşına kadar çocuklar da ancak gündüz oyunlarda bulunurlar. Bu kısma polis bakacaktır.

2 — Sıtmanın ihbarı mecburîdir.

3 — Altı çocuklu anneler taltif görecektir.

Bilmecemiz

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	E	N	V	E	R	■	L	E	M	A	N
2	N	E	■	K	E	L	Â	M	■	L	İ
3	V	■	■	R	■	■	■	T	■	■	N
4	E	K	R	E	M	■	L	İ	M	A	N
5	R	E	■	M	A	N	İ	A	■	L	İ
6	■	L	■	■	N	A	M	■	■	A	■
7	L	Â	■	L	İ	M	O	N	■	C	A
8	E	M	T	İ	A	■	N	E	B	A	T
9	M	■	■	M	■	■	■	B	■	■	İ
10	A	L	■	A	L	A	C	A	■	İ	N
11	N	İ	N	N	İ	■	A	T	İ	N	A

bilmecemizin halledilmiş şekli

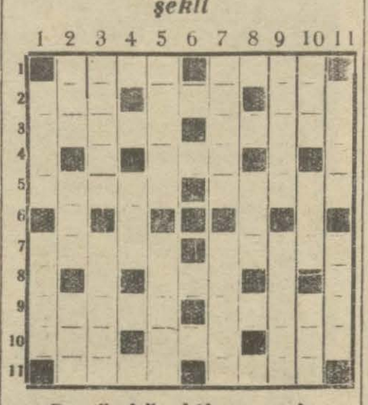

Bugünkü bilmecemiz

Soldan sağa ve yukardan aşağı

1 — Fare düşmanı (4). Keder (4).
2 — Ördeğin ağabeysi (3). Banyo (3). Trabzonlu (3)
3 — Anadoluda bir şehir (5) Hasis (5).
4 — Valide (3).
5 — Gayei hayal (5). Kundura törpüsü
7 — Ağaçlar (5). Bir şark Vilâyetimiz (5).
8 — Bayağı
9 — Pırlanta (5).
10 — Yılan (3). İhtiyar (3). Valide (3).
11 — Aydınlık (4). Lâz kayığı (4).

Bugün MAJİK Sinemasında
BILLE DOVE ve ROD LA ROQUE
BEKÂRET KONCASI
Sesli ve şarkılı filminde
İlâveten: PATHE - UFA'nın sesli, sözlü ve şarkılı halihazır dünya havadisleri.
Bugün ilk matine saat 13 te

Dünyanın en büyük iki artisti
DOUGLAS FAIRBANKS ve MERİ PICKFORD
müştereken temsil ettikleri ve cidden bir san'at harikası olan
DON PETRUÇYO
Muazzam ve müstesna filmlerinde
Pek yakında OPERA sinemasında
arzı endam edeceklerdir.

Dün akşam
ASRî SINEMADA

Halkın mabudu CAHRLES FARELL ve sehhar MARY DUNKÂN emsalsiz ve müessir temsilleri olan
KARGALI KADIN
filminde parlak muvaffakıyet kazanmışlardır.
İlâveten: Mösyö Venizelos'un Ankara'ya muvasalatleri ve istikbal merasimi.
Varyetede: SAFFANO ?? Vampir ve Şark dansları ve ASSO JANA'nın Çingene raks ve şarkılarında büyük muvaffakıyetleri

GLORYA SINEMASI
Bugün saat 14,30 matinesinden itibaren ve gecesi 21,35 te ilk GALA MÜSAMERESİ olarak renk ue ses itibarile şimdiye kadar emsali görülmemiş hakikî bir san'at harikası olan PAU WHITEMANin
CAZBANT KRALI
nam şayanı hayret filmi ile küşat edilecektir.
Seans saatleri: Adi günlerde 14.30, 16.30, 18.30, ve 21.35
CUMA VE BAYRAM günleri saat 11 ve 13 te ilâve matineleri.
Yerlerin fiatleri: Balkon 40, parter 55, hususî 75, numaralı balkon fötöylerin 100, parter localar 350, balkon locaları 450 kuruş Cuma günü saat 11 matinelerinin fiatleri tenzilâtlıdır, Balkon 40, parter umumiyetle 55, balkon fötöyleri 75, localar 350 kuruştur.

İs. B. Darülbedayi temsilleri
Bugün matine saat 15,30 da ve akşam saat 21,30 da
İSTANBUL BELEDİYESİ DARÜLBEDAYİ
MELO
3 perde 12 tablo
Yazan: H. Bernstein
Tercüme eden: Fikret

Raşit Riza ve arkadaşları temsilleri
Fransız tiyatrosunda 13 ikinci teşrin perşembe ve cuma akşamları 21,30 da ve cuma günü matine 15,30 da iki Canbaz vodvil 3 perde nakili: Mahmut Yesari bey.

Kadıköy Süreyya Sineması
ÜÇ İPTILA
Ivan Petroviç tarafından Sesli Flim

Ferah sinemada
Bu akşam yeni büyük varyete tiyatro sinema V. S.

BUGUN
Elual sinemasında
CORİNNE GRİFFITH
Aşk Nağmeleri
Mükemmel dramatik filminde
Konuşacak ve şarkı söyleyecektir.
İlk matine 13 tedir

Bu gün bütün İstanbul kadınları ELHANRA Sinemasında gidecek ve gösterilmekte olan PARİS KIRALI tamamen Fransızca sözlü filminde keman oynuyan, kusursuz fransızca konuşan ve tango oynayan ve mahbup artistleri olan IVAN PETROVİTCH kemali takdirle göreceklerdir. İlaveten (FOKS JURNAL, bir yaz gecesinin rüyası (sesli ve canlı resimli balet) ve şarkılı ve sözlü varyete. Bu gün saat 10,45 te tenzilâtlı fiatla matine.

Tepebaşı GARDEN'i
Müdürü J. Lehmann
1930-1931 mevsimi
8 Teşrinisani Cumartesi günü
Yeni bir programla
AÇILIYOR
Heyecanlı numerolar
Dansing - restoran
Yemekler akart ve tabl dot

MADAM GABRİELLE DORJIAT turnesinin temsilleri
Tekrar temsillerin programı
19 Teşrinisani çarşamba akşamından itibaren Fransız tiyatrosunda Madam Gabrielle Dorziat, Mösyö Pierre Magnier ve Gil Roland ile diger bir çok meşhur artistlerden mürekkep turnenin temsillerine başlanacaktır.
İlk temsil olarak 19 teşrinisani çarşamba akşamı Le Rosaire.
20 teşrinisani perşembe akşamı LE Proces de Mary Dugan.
21 teşrinisani cuma akşamı Maman Golibri. Önümüzdeki pazartesinden itibaren kişe bilet satışına başlayacaktır.

Bolu icra dairesinden:

Bolunun Akpınar mahallesinden ihtiyar zade Hacı Fahri efendi zevcesi Şefika ve kerimesi Aliye hanımlarla mahtumları İsmail Hakkı ve Ali beylerin leblebici zade Ahmet efendiye 6500 lira mukabilinde ipotek suretile terhin ettikleri Bolunun Çıkınlar karyesi dahilinde sağ ve sol tarafları değirmen arkı cephesi hanım oğlu damadı Hacı Tekfur efendi, arkası Midriç bey zade Sadık bey kerimesi Ayşe hanım ve kavas zade Mehmet efendi tarlalarile mahdut maa alât ve edevat un fabrikasının 36 hissede 12hissesi icraca satılıktır. Tarihi ilândan itibaren 30 gün zarfında bedeli muhammenesinden 36 hissede 12 hissesiye isabet ede miktarı bulduğu ve yahut alacaklının maa masraf matlubunu temine kâfi geldiği halde talibinin üstünde kat'i surette bırakılacağından işbu müddet zarfında iştirasına talip olanların pey akçelerile beraber icra dairesile belediye tellâlı Hüsnü Ef.ye müracaatları ilân olunur.

İhtira ilânı

Yağların (halitaların) usu tahvili „ hakkıdda istihsal olunan 26 K. sani 1925 tarih ve 255-246 numerolu ihtira beratı bu kere mevkii file konmak üzre ahere devrü ferağ veya isticar edileceğinden talip olanların Galata'da Çinili Rıhtım Hanında Robert Ferriye müracaatları ilân olunur.

Şeker hastalarına müjde yerli mamulâtı halis ve

TAZE HASAN GLUTEN EKMEGI

25 Kuruş
HASAN ECZA deposunda

Avrupa'nın terkibi meçhul Gluten ekmekleri yerine gayet nefis ve bilhassa her gün taze olarak istihzar edilen ve tazeliğini on gün muhafaza eden Hasan Gluten ekmekleri büyük rağbet görmektedir.
Bir kaç sene bozulmadan dayanacak ve cevherini muhafaza edecek Gluten ekmekleri ve gevrekleri kutu paketler içerisinde 50 kuruştur. Toptancılara tenzilât.

Çok çay içen japonyalı

sinirlenince Bromural alır, rahat eder, tatlı uyku uyur. Bu ilaç zararsız yegâne müsekkindir.

(Ludwigshafen a. Rh., Almanya) Knoll A.-G. Kumpanyasının Bromural'ı çeyrek asırdanberi halkın aradığı ve heryerde muhtaç olduğu bir ilaçtır.
10 ve 20 komprimelik tüpler içerisindedir.

Istanbul Baytar müdiriyetinden:

İktısat Vekâleti namına satın alınacak 85 ilâ yüz adet (Jeter Şerer) fabrikası mamulâtından bordizo aletleri 27/teşrinisani/930 tarihine müsadif perşembe günü Defterdarlıkta komisyonu mahsusu dairesinde alenî münakasa icra edileceğinden talip olanların münakasa şeraitini anlamak üzere müdüriyete müracaatları ilân olunur.

Karacabey Malmüdürlüğünden:

Adet	Ecnası	Mülâhazat
2	Demir ray	Beheri 5 metro tulünde ince
2	" "	" 7 " " "
3	" "	" 5 " " kalın
6	Vinç yatağı	" 5 " " kalın raydan yapılmış
3	Vinç sehpası	" 5 " "
1	Vagon	Just marka
1	Kazan	Köhne
1	Yatak	1,50 metroluk ve müdevver
1	Kazan	Müstatil şekilde ve bir kaç
1	"	Şekilden müteşekkildir.
1	Vinç	Üç parçadan müteşekkildir.
2	Vagon	
4	"	tekerlekli
1	Yatak	Masa şeklinde mural ba 40 santim kalınlığında
1	"	" " " 20 " "
6	Başlık demiri	küçük iskemle şeklinde
2	Sahpa demiri	vinçler için
10	Ray demiri	beheri 3 metro tulunda kalın
6	" "	" 5 " " "
30	Muhtelif şekilde demir	
89		

Karacabey medhalinde Ekmekçi mer'ası ve arapdere mevkilerinde kısman su içinde ve kısmen hariçte bulunan cins ve mikdarları yukarıda yazılı demir ve saire 10-11-930 tarihine müsadif pazartesi günü satılmak üzre müzayedeye çıkarıldığından almak isteyenlerin Karacabey Malmüdürlüğüne müracaatları ilân olunur.

Istabul Limanı Sahil Sıhhiye Merkezi Baştabipliğinden:

Çanakkale İstimbotu 27/teşrinisani/1930 perşembe günü saat 14 te alenî münakasa suretile tamir ettirileceğinden şartname ve tamir edilecek ... botu görmek istiyenlerin her gün Galatada Kara Mustafa Paşa sokağında Sahil Sıhhiye Merkezi Levazım Memurluğuna münakasaya iştirak etmek istiyenlerin saat 14 te komisyona müracaatları ilân olunur.

Tütün inhisarı umumî müdirliğinden:

25,000 kilo kırmızı sellüloz kâğıdı.

Kapalı zarf usulile satın alınacak olan bu kâğıtlar 63X95 eb'adında ve metro murabbaı 82 gram sıkletinde olacaktır. Talip lerin teminat mektuplarile beraber 24/11/930 pazartesi günü Galatada Mübayaat Komisyonuna müracaatları.

* * *

Tütün inhisarı umumî müdirliğinden:

(2500) yarda yeşil ve (5,000) yarda beyaz yağlı kaneviçe kapalı zarf usulile bilmünakasa alınacaktır. Talip olanların teminat mektuplarile beraber (29 teşrinisani 930) cumartesi günü saat II de Galatada Mübayaat Komisyonuna müracaatları.

ANKARA MERKEZ HAN

BERLİTZ

İSTANBUL - 350 İstiklâl caddesi

Müptedi ve müterakki talebe için YENİ KURSLAR AÇILIYOR

HER LİSANI ÖĞRETİR

Hususî dersler hanenizde veya mektepte. Tecrübe dersi meccanendir

Muhim ilân

Türk Anonim Elektirik şarketinden:

Silâhtar ile Kurtuluş arasında yüksek tevettürlü bir havai hat tesis edilmiştir. Bu hatta her ne suretle olursa olsun temas etmek ölümü intac edeceği muhterem ahalinin ciddi nazarı dikkatine arz olunur.

Binaenaleyh, halkın direklere tırmanmak, tellere uçurtma takmak ve tellerin merbut bulunduğu fincanları (izolâtörleri) kırmaktan sakınması icap eder.

Hatta yere düşmüş bile olsa, he hangi bir tele dokunmak dahi ölümle neticelenen bir kazayı mucip olabileceğinden yine tehlikelidir.

Bugünlerde hatta sureti kat'iyede cereyan verileceği ve tecrübeler yapılacağı cihetle şimdiden tellerde daimî surette cereyan mevcut farz edilmelidir.

Binaenaleyh hatu hasara uğratacak ve cereyan itasını sektedar eyliyecek her hareketin hukuku umumiyeyi ihlâl eden bir cürüm teşkil edeceği muhterem ahaliye ilân olunur.

İstadbul, 2 Teşrinisani 930

OKSİMANTOL
ÖKSÜRÜK ve BOĞAZ HASTALIKLARINA KARŞI

İhtira ilânı

" Toprak aleti tecziyesile mütemezlç sapan " hakkında istihsal olunan 8 T. Sani 1928 tarih ve henüz beratı alınmamış olan ihtirat bu kerre mevkii file konmak üzre ahere de r ferağ veya isticar edileceğinden talip olanların Galata'da Çinili Rıhtım Hanında Robert Ferriye müracaatları ilân olunur.

Ecnebî memleketlere giden tüccar ve seyyahlara
Banka Kommerçiyale Italyana
Sermayesi 700,000,000
(İhtiyat akçesi: 580,000,000 Liret)
Travellers (Seyyahlar çekleri) satar
Liret, frank, İngiliz lirası veya doları frank olarak satılan bu çekler sayesnde nereye gitseniz paranızı kemali emniyetle taşır ve her zaman isterseniz dünyanın her tarafında, şehirde, otellerde, vapurlarda, trenlerde bu çekleri en küçük tediyat çin nakit makamında kolaylıkla istimal edebilirsiniz. Travellers çekleri hakiki sahibinden başka kimsenin kulnaamayacağı bir şekilde tertip ve ihtas edilmiştir.

KEFALJİN
BAŞ, DIŞ ve NEVRALJİ AĞRILARINA KARŞI

Beyoğlu orman idaresinden ilân:

Müsadereli emvalden Beşiktaşta % 80 meşe ve mütebakisi mahlut olmak üzre 204 çeki odun ile Kemerburgazda 22 çeki meşe ve mahlut hatap 10 teşrinisani 930 pezartesi günü saat on altıda ihale olunmak üzre müzayededen satılıktır. Taliplerin Beşiktaş orman idaresine ve yevmi mezkûrda Beyoğlu kaymakamlığında ihale komisyonuna müracaatları ilân olunur.

Meddah SURURİ Efl.
BUGÜN ŞIŞHANE'DE
JALE GAZİNOSUNDA
saat 16 dan 18 e kadar en zarif hikâyelerini anlatacaktır.
Dühullye yoktur. Meşrubat fiatleri her günkü gibidir...

Bakırköy Malmüdürlüğünden:

Petru veledi Marko, Mara binti Paskal Yarvant ve Aram ve saire Ahilya Hümüzyadi Arastidi zevcesi Eleni nalcı Nikoli Neoloğos Zoğraf Madam Goroya Mehmet Karakaş zade Rüştü Aleksandirus Rali İstifan Viktora ve Mari Bey Hanımlar Ohannes Sergis Taşçıyan Mihran Mişel kerimesi Mari Teodoş Yani İstifan Papa Doplos Limoncu Yani Ospasiya binti Nikoli.

Yeşilköyde mevakii muhtelifede on sekiz kıtadan ibaret hali arsaların sahiplerinin mahalli ikametleri meçhul ve vergiye olan borçlarının tahsiline imkân bulunamıyan balâda esamileri yazılı zevatın mezkûr borçlarını bir ay zarfında Bakırköy Malmüdürlüğüne müracaatla tediye etmedikleri takdirde tahsili emval kanununun 13 üncü maddesi mucibince bilmüzayede satılacağı ilân olunur.

Istanbul idhalat gümrüğü müdürlüğünden:

		K	G	
	Dökme	12	500	Eski bakır sahan
9	Çuval	235	00	Kösele döküntüleri
1	Sandık	172	adet	Dolu gramofon plâk
1	adet	7	900	Kuru sığır derisi
1	Sandık	580	adet	Hasır şapka taslağı
1	Bağ	98	kilo	Yün manzarasında sun'î ipek
	Bivezin ne çıkarsa			Porselen telgraf fincanı
100	Çuval	4950		Bozuk çimento
14	Sandık	1564		Atlas mektep kitabı eski arap harflerile

Balâdaki eşya transit olarak satılacak

Balâda muharrer 9 kalem eşyanın 8-11-930 ve 10-11-930 tarihlerinde saat 14 te İstanbul ithalât gümrüğü satış komisyonunda bilmüzayede satılacağı ilân olunur.

Millet mektepleri ve Halk için

Maarif Vekâleti tarafından tab'ettirilen eserler

Köy kıraati	15	kuruş
Şehir kıraati	15	"
İmlâ lûgati (ciltli)	110	"
Sıhhat koruma bilgisi	6	"
Çocuk bakımı öğütleri	12,5	"
Dört azgın canavar	10	"
Yiyecekler	7,5	"
İnsan bedeni	12,5	"
Saraylarda mecnunlar	80	"

Kitaplar Cağaloğlunda Devlet matbaasında satış yerinde satılır.

Dahiliye vekâletinden:

30-10-930 tarihinde kapalı zarf usulile ihalesi icra kılınacağı ilân edilen 11500 adet defterin tap'ı için verilen fiyat gali görülerek pazarlıkla yaptırılması takarrür ettiğinden şeraiti sabıka dairesinde talip olanların teşrinisaninin on beşinci cumartesi günü saat 11 de Vekâlet mubayaat komisyonuna müracaatları ilân olunur.

Evkaf orman müdürlüğünden:

İğneadada vaki vakıf Longoz çiftliği ormanlarından on sene müddetle kat ve nakledilmek üzre senevî (100,000) kantar meşe hatabı arzu edildiği takdirde mer'i olan kaide dairesinde beşte bir hesabile kömüre tahvil edilmek üzre pazarlık suretile ihale edilecektir. Müzayedesi teşrinisaninin on beşinci cumartesi günü saat on dörde kadar talip olanların İstanbul Evkaf müdüriyetinde orman ve arazi idaresine müracaatları,

VİTEL
Maden suyu böbrekleri temizler

Ist. Belediyesi ilânları

İstanbul belediyesinden: Belediye encümenince tadil edilen ücreti hammaliye tarifesinin yedinci sayfasındaki levazımı inşaiye kısmı berveçhi zir ilân olunur.

Cinsi Eşya	Merakibi bahriyeden karaya veya arabaya ve yahut mavunadan mavunaya K.	P	Merakibi bahriyeden civar dükkân ve mağazalara K.	P
Her nevi çuval eşya Elli kiloya kadar olan çuvallardan	2		4	
" " " " Yüz " " " "	3	20	7	20
Çimento, Alçı, Marsilya kireci yerli kireci ve buna mümasil malzemei inşaiye çuvalı elli kiloya kadar.	2		8	
Çimento, Alçı, Marsilya kireci yerli kireci ve buna mümasil malzemei inşaiye çuvali yüz kiloya kadar.	4		6	
Fıçı derununda alçı çimento ve buna mümasil eşya yüz kiloya kadar.	7	20	15	
Fıçı derununda alçı çimento ve buna mümasil eşya yüz kilodan fazla.	10		22	
Yüz kiloya kadar sandık derununda eşya "Boya gibi"	7	20	15	
Çarap fıçıları sekiz yüz kiloya kadar.	25		120	
Yağ, Mazot, Gaz, Benzin varilleri 150-200 kiloya kadar.	15		30	
Yağ, Mazot, Gaz, Benzin varilleri 200-500 " "	22	20	45	
Eşyayı hadidiye ton itibarile.	30		170	
Kâğıt denkleri 120-200 kiloya kadar.	7	20	15	
Eşyayı zücaciye sandık itibarile.	4		10	
Balya hâlinde eşyayı tuhafiye ve saire yüz kiloya kadar	5		12	
Kereste metro mikabı itibarile.	30		80	
Delikli tuğla 1000 adedi.	35		100	
Adi " " "	40		120	
Marsilya tuğlası " "	50		150	
Ateş " " "	50		150	
Marsilya kiremidi " "	60		180	
Yerli " " "	40		120	
Marsilya çinisi " "	40		80	
Yerli " " "	40		100	
Çimento künk adedi 15 santimetro kutrunda	1		3	
" " " 25,5 " "	2		7	20
" " " 30 " "	4		15	
" " " 40 " "	6		25	
" " " 50	10		30	
Demir " 100 adedi	250		750	
Marsilya " " "	200		600	
Mermer taş kalınlığı 3-4 santim büyük veya küçük adedi	20		70	
Mermer taş masalık bir adedi	1	20	4	20
Mermer moloz bir tonu	50		100	

Yüz kilodan fazla olan çuvallardan beher bir kilodan elli kiloya kadar olan fazlalık için yüz kiloya verilen ücretin nısfı ilâve olunur.

* * *

Otobüs sahiplerinin nazarı dikkatine:

İstanbul belediyesinden:

1— İstanbul belediyesi hududu dahilinde işliyen otobüs sahiplerinin aldıkları ücrete mukabil yolculara bilet vermeleri mecburidir.

2— Bu biletler seri ve sıra numaralarını havi olacak ve bir takvim senesi zarfında numaralar tebdil edilemiyeceklerdir.

3— İşbu biletler satılmadan evvel belediyeye ait soğuk damga ile damgalaturılacaktır.

4— Biletlerde 10 para Gazi Mustafa Kemal köprüsü masarifi inşaiyesi karşılığı ve 30 para köprüler mururiyesini ve nakliye ücretini gösterir bir tablo bulunacaktır.

Tebligatı vakıaya muhalif olarak hareket olunduğu takdirde Belediye kanununun 113 üncü maddesi hükmünün tatbik edileceği ilân olunur.

* * *

İstanbul belediyesinden: Mübayaasına lüzum görülen 36 kiloluk birinci hamur 15 top ve 26 kiloluk 15 top kiseman 30 top kâgıt münakasaya konmuştur. Taliplerin şartnameyi görmek için her gün, müzayedeye girmek için ihale günü olan 27-11-930 Perşembe günü levazım müdürlüğüne müracaatları.

SEYRİSEFAİN

Merkez Acenta; Galata köprü Başında; Beyoğlu 2362 Şube acentesi; Sirkeci'de Mühürdar zade hanı altında. Telefon İst. 2740

Izmir sür'at postası

(Gülcemal) vapuru 10 teşrinisani pazartesi 14,30 da Galata rıhtımından kalkarak Salı sabahı İzmir'e varır ve çarşamba 14,30 da İzmir'den kalkarak perşembe sabahı gelir.

Vapurda mükemmel bir orkestra ve cazbant mevcuttur.

ALEMDAR ZADELER VAPURLARI

Millet vapuru 9 teşrinisani

PAZAR

günü akşamı saat 18 de Sirkeci rıhtımından hareketle (Zonguldak, İnebolu, Ayancık Samsun, Ordu, Giresun, Trabzon Rize, Mapavri ve Hope) ye azimet ve Vakfıkebir, Görele ve Ünye ye uğrayarak avdet edecektir.

Muracaat mahalli: İstanbul Meymenet hanı altındaki yazıhane. Telefon İstanbul 1154

SOÇETA ITALYANA DI SERVİST MARİTİMİ

ANTİFRİTİ vapuru 10 teşrinisani pazartesi (Burgaz, Varna, Köstence, Sulina, Kalas ve İbraile) ye gidecektir.

KONSTANTİNOPOLİ vapuru 10 teşrinisani pazartesi (Odesa, Novorosisk, Batum, Trabzon ve Samsun) a gidecektir.

SARDEGNA vapuru 11 teşrini salı (Sitmar Levant Ekspres) olarak (Pire, Napoli, Marsilya ve Cenova) ya gidecektir.

Tafsilât için Galatada merkez rıhtım hanında umumî acantesine müracaat. Tel: Beyoğlu 771 - 772 ve ya Beyoğlunda Perapalas altında Natta Nasyonal Türkiş turist acenaiye Telefon Beyoğlu 3599 ve ya Tokatlıyan karşısında beynelmile yataklı vagun kumpanyasıua Tel: Beyoğlu 2330 ve yahut İstanbulda Eminönünde İzmir sokağında 8 Numarada acente vekiline müracaat.

Tel. İstanbul 779

İstanbul müddeiumumîliğinden:

Memnen İstanbulda bulunan Bursa Ceza Hâkimi Bahattin Beyin hemen vazifesi basına hareketleri.

GAZİ

Milletin o büyük mürşidi diyor ki:

Bilhassa asrî memleketlerde hissolunan cihanşümul bir iktısadî buhran vardır. Bu buhran tabiatile bizim memleketimize de temas etmiş vo ağırlığını hissettirmiştir.

Bu sıkıntı karşısında emsalsiz tahribattan, dar ve kurak senelerden sonra vatanımızın gösterdiği hayatiyetle tahammül; ancak Türk milletinin bünyesindeki kudret ve B. M. Meclisinin tedbirlerindeki isabetle izah olunabilir. Senelerdenberi alınan tedbirlere önümüzdeki sene daha geniş mikyasta ihtiyaç vardır. Gayet tasarrufkârane bir idare tarzı resmî ve hususî bütün muamelâtımıza hâkim olmak lâzımdır.

- 1-11-930 nutuklarından -

Büyük Gazinin işaret ettiği tasarruf yolunda muvaffak olmak için en kolay vasıta **TASARRUF KUMBARALARI** dır.

TÜRKİYE İŞ BANKASI

TÜRK PHİLİPS LTD. ŞİRKETİ

RADYO

Mevsimi Başlıyor

EN **Mükemmel** ve İŞLETİLMESİ EN KOLAY OLAN BİR FİLİPS **RADYO** CİHAZI ALINIZ

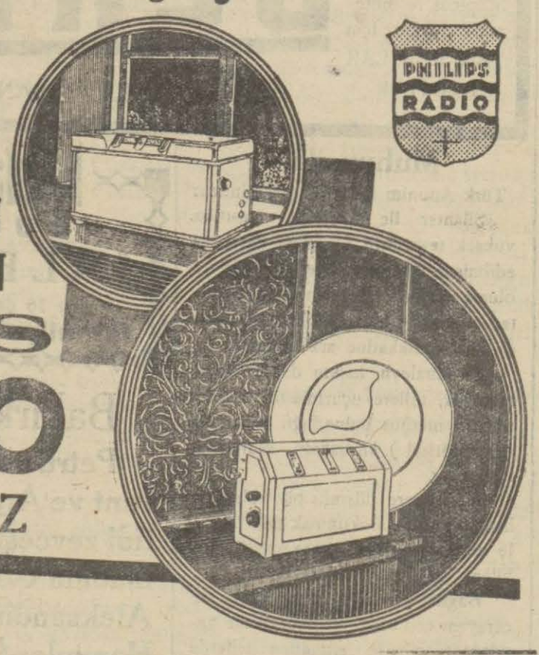

EYİ BİR VALİDE

Evlâdının sihhatini düşünen, her hangi bir rahatsızlık sebebile zaif düşdüğünü gören, bu münasebetle kansız kalan, iştihasız bulunan çocuklarına lâtif lezzetli ve mükemmel bir kuvvet ilâcı olan

Arsénoferratose

vermelidir. Her eczanede bulunur.

Nafıa fen mektebi mübayaat komisyonundan:

Mayıs 931 gayesine kadar lüzumu olan et, ekmek ve sebze kapalı zarf usulile münakasaya konmuştur. 23 teşrinisani 930 pazar günü saat 14 de ihale edileceğinden talipler teminat akçelerini iktisat muhasebeciliğine tevdi ile makbuz ve ticaret vesikalarile birlikte komisyona gelmeleri.

Askerî fadrikalar U. müdürlüğünden:

10,000 küsür lira bedeli keşifli merkez fişenk Fabrikasına bir poligon binası yapılacaktır.

Yukarda yazılı inşaat kapalı zarf usulile 4-12-930 tarihinde saat 14 te ihalesi yapılacaktır. Taliplerin şartnameyi almak için 20 kuruşluk pul ilsak etmek suretile İstanbulda Tophanede Askerî san'atlar mektebine, İzmirde Halkapınar Silâh tamirat hanesine Ankarada satın alma komisyonuna müracaat eylemeleri ve vakti muayyenden evvel zarflarını komisyona tevdi eylemeleri. 2998

Yeni Posta pulları resim müsabakası

P. T. T. Umum müdürlüğünden:

1 — Tabettirilecek posta pullarının resimleri için açılan müsabaka münasip bir eser alınamadığından müsabaka tekrar açılmıştır Müsabakaya yalnız memleket dahilinde veya haricinde bulunan Türk san'atkârları iştirak edebilecektir.

2 — Resimler posta pulları üzerinde bulunması lâzım yazılarla beraber hakkettirilebilecek şekilde olacak, yani üzerlerinde Türkiye cümhuriyeti ve postâ kelimeleri ile pulun kıymetini gösterecek rakam ve kuruş veya para kelimeleri bulunacaktır.

3 — Pullarban biri Gazi hazretlerinin portresi etrafında bir ankadreman olacak, ikincisi harf inkılâbımızı ve üçüncüsü memlekette ziraati temsil edecektir. Pulların eb'adı - kenarlarındaki zımba yerleri (tırtılları) hariç olarak -boy 23 en 20 milimetre olacaktır. Yapılacak resimlerin eb'adı pulların eb'adından on misli büyüklükte ve siyah renkte olacak ve resimlerle beraber pul eb'adında birer fotogrrafları raptedilecektir.

4 — Resimlerin hiç bir yerinde sahibinin isim ve adresi yazılmayarak yalnız sahibi tarafından intihap olunacak dört rakamdan müteşekkil bir işaret konulacaktır. Resim sahibinin isim ve adresi aynı rakkamları havi vr resimlerle beraber verilecek kapalı bir zarf içinde yazılı olacaktır.

5 — Müsabakanın son günü 20 birinci kânun 930 tarihidir. Resimler ve kapalı zarflar Ankara da posta işleri müdürlüğüne, İstanbul'da P. T. levazım müdürlüğüne, diğer ycrlerdede P. T. baş müdür veya müdürlüklere verilecektir.

6 — Resimler, ikisi maarif vekâletinden birisi dahiliye vekâletinden tayin edilecek üç zatten mürekkep bir heyetçe tetkik edilecektir.

7 — Resimlerden reisicümhur hazretlerinin porteresi etrafına yapılacak ankadraman için beş yüz ve diğer ikisinden kabul edilecek birer eser için biner lira mükâfat verilecektir.

8 — İntihap edilen resim sahibi mümeyyiz heyetçe lüzumunda gösterilecek değişikliği resim üzerinde yapmağa mecbur olacaktır.

9 — Buna dair daha ziyade malûmat almak isteyenler şifahen veya yazı ile P. T. T. U. M. posta işleri müdürlüğüne müracaat edebilirler.

Tamirat münakasası

Istanbul Ziraat mektebi müdüriyetinden:

Bedeli keşfi (9085) lira 15 kuruştan ibarct bulunan Halkalıda kâin İstanbul ziraat mektebi binasının tamiratı olbaptaki keşif ve şartnamesi mucibince 19 teşrinisani 930 tarihine müsadif çarşamba günü saat 14 de ihale edilmek üzre kapalı zarf usulile münakasaya vazedilmigtir. Taliplerin şeraiti anlamak için her gün Defterdarlık binasında müessesatı iktısadiye mübayaat komisyonu kitabatine ve münakasaya iştirak için de yevmi ihalede komisyona müracaatları.

Manisa vilâyetinden:

Borlu-Demirci yolunun 6+08 - 8+439 uncu kilometroları arasında 18778 lira 44 kuruş sıl, ve 1877 lira 84 kuruş gayri melhuz ki ceman 20656lira 28 uruş bedeli keşifli on adet beonarme menfezler inşaatı 8 Teşrinisani 930 cumartesi günü saat on bire kadar müddetle kapalı zarf usulile münakasaya çıkarılmıştır. Fazla tafsilât almak istiyenlerin Vilâyet nafıa başmühendisliğine müracaatları ilân olunur.

Ankara Nafıa Başmühendisliğinden:

5000 lira tahsisatı mukabilinde biri heyeti teftişiyeye mahsus teferrüatlı, altısı, heyeti fenniyeye mahsus teferrüatsız müstatil, 60-73 adet te mahruti çadır kapalı zarf usulile münakasaya konmuştur.

Bezi (empremebl) İngiliz mamulatından vc sair levazımı yerli olacaktır. Millî müdafaaca ihale olunan çadır evsafını haiz ve o şeraite mutabık bulunacaktır.

Talipler heyet teftişiye çadırı için kataloglarını tetkik ederek encümeni daimiye irae ve izah ederek kabul olunan şekil nümune ittihaz edilecektir. Mahruti ve heyeti fenniye çadırları şartnamenin aynı bulunaeaktır.

Yevmi ihale 16 T. sani 930 pazar günü saat on beşte encümeni daimî vilâyettedir. Münakasaya iştirak edecekler ihale anından evvel 400 liralık banka teminat mektuplarile birlikte teklif varakalarının münakasa kanunu dairesinde encümeni daimî vilâyet riyasetine tevdi etmeleri ve şartnameyi tetkik için Ankara ve İstanbul Nafıa başmühendisliğine müracaatları ilân olunur.

Istanbul limanı sahil sıhhiye merkezi baştabipliğinden:

Urla tahaffuzhanesinde teslim edilmek üzre aleni münakasa suretile 65 ton çamlı maden kömürü alınacaktır.

Münakasa günü 17 T.Sani 930 tarihine müsadif pazartesi günü saat 14 olarak tesbit edilmiş olduğundan talip olanların şartnameyi görmek üzere her gün Galatada Kara Mustafa Paşa sokağında kâin merkezimiz levazım ve mübayaa memurluğuna ve münakasaya iştirak etmek üzere de yevmi mezkûrda mübayaa komisyonuna müracaatları ilân olunur.

Tütün inhisarı umumî müdürlüğünden:

5000 kilo köhne çul

Anbarlarımızda birikmiş olan tahminen beş bin kilo köhne çul aleni müzayede ile satılacaktır. Taliplerin (17 teşrinisani 930 pazartesi günü yüzde 7 1/2 teminat akçelerile beraber saat 11 de Galatada mübayaat komisyonuna müracaatları

Çeloteks

TECRİT LEVHALARI

inşaat aksamının tecridi mes'elesini pek ideal bir şekilde halletmiştir

BÜYÜK FORMADAKİ ÇELOTEKS LEVHALARI

(takriben 1,22 m geniş ve takriben 2,45 ten 4,24 m kadar tulünde)

Tavan, duvar, dam ve döşemeleri hararet, burudet, rutubet (sızıntı) ve seda nufuzuna

karşı mükemmelen tecrit eder

Senelerce tecrube edilmiş olan ÇELOTEKS

EVLER, TİCARETHANELER, FABRİKALAR inşaatında ve keza RESMÎ BİNALAR da

Muvaffakıyetle kullanılır

arzu edilen her türlü malûmat, kataloglar, teklifnameler ve fennî istişareler bir gûna taahhüdü zamin olmamak üzere Istanbul'da Galata'da Yenişehirli sokağında 44 numarada

A. MANGASSARİAN

Müessesesi tarafından meccanen verilir

Serinlemek

nefesi, temizlemek ve tütünün sonradan verdiği nahoş lezeti mahv ettirmek için, GABA tabletleri alınız. Boğazın iltihabını ve bundan ileri gelen bilecek vehim neticelerin önünü alır,

Bir Kutuda takriben 400 tablet vardir
Eczanelerde ve Ecza depolarinda

Gaba

Hiç beklenilmediği bir zamanda birdenbire zengin olmak ancak Tayyare Piyongo bileti almakla kabildir. Onun için:

TAYYARE PİYANGOSU

BILETINI ALINIZ.

4 ÜNCÜ KEŞİDE 11 TEŞRİNİ SANİ 1930 DADIR.

Büyük Ikramiye

45.000 Liradır

İstanbul Dördüncü İcra Memurluğundan:

Tevfik Beyin Kostantin ve Manolaki biraderler zimmetindeki alacağından dolayı mahcuz ve furuhtu mukarrer Kamerhatun mahallesinin Kalyoncukulluğu caddesinde atik 120 cedit 158 numaralı bir bap kâgir hanenin nısıf hissesi 30 gün müddetle ihalei evveliye müzayedesine konarak bin lira bedelle talibi uhdesinde olup ihalei katiyesi icra kılınmak üzere ve yüzde beş zamla on beş gün müddetle müzayedeye konmuştur.

Mezkûr haneye mermer merdivenle demir kapıdan içeri girildikte mermer aralıktan sofaya girilir sofa üzerinde bir oda ve bahçede bir mahal vardır ve kısmen camekânla bölünmüş olup biri bodrum katına ve diğeri birinci kata çıkmak üzere iki camekânlı kapı vardır camekânlı kapıdan zemin katına inildikte zemini malta döşeli bir aralık üzerinde zemini malta döşeli alafranga ocaklı mermer yalaklı musluklar ve caddeye ayrıca methali mevcut bir mutbak ayrıca zemini malta döşeli mermer tekne çamaşırlık aralıkta bir dolap alafranga bir abdesthane zemini çimento döşeli dolaplı bir oda olup hali hazırda kömürlük olarak istimal edilmektedir ve bu odadan da bahçeye bir methal vardır bahçeye merdivenle çıkılır bahçede bir asma iki manolya bir erik bir avva bir erguvan iki salkım iki küçük incir ağacı vardır zemin katından birinci kata çıkıldıkta iki oda ikinci katta eski alafranga bir apdesthane bir dolap üçüncü katta üç oda bir alafranga helâ beyaz çini döşeli duş mahalli dördüncü katta zemini kırmızı çini döşeli bir dolaplı bir oda ve odadan taraçaya çıkılır bir methal vardır taraça caddeye nazır zemini kırmızı çini ve yetmiş beş santim irtifaında kârgir korkulukludur. Mezkûr kârgir hanede elektrik terkos ve kalorifer tesisatı vardır. Derununda emvali metrukeden nısfına tefviz olunan Hüseyin Cahit ve borçlunun küçük kardeşi Sokrat efendi işgal etmektedir. Mezkûr hane içi ve dışı yağlı boyalı olup bodrum ve zemin katındaki pençerelerde demir parmaklık ve içerden demir kepenklidir. Hududu sağ tarafı Mümine hanım hane ve bahçesi soltarafı Ilyadis efendi hane ve bahçesi cephesi kalyoncukulluğu caddesile mahduttur. Mesahası: 186 arşın 6 parmak bundan 134 arşın 18 parmağı hane mütebakisi bahçedir kıymeti muhamminesi tamamı 9661 lira olup talip olanlar kıymeti muhammineinin yüzde 10 nispetinde pey akçesini alarak 341-8701 dosya numarasile 24-11-930 tarihinde saat 14den 16ya kadar İstanbul Dördüncü İcra dairesine bizzat veya bilvekâle müracaat eylemeleri ilân olunur. 4-11-930

Mes'ul Müdür: Bürhaneddin